Rešovský, J.(2017) HÍbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

HÍbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Ing. Jozef Rešovský

1. ÚVOD

Metaanalýzu premenných a vzťahov databázy populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy GPS 2015 sme rozdelili podľa obsahu a objemu na viacero častí :

1.1. Vzťah sociodemografických (vysvetľujúcich, nezávislých) premenných v dotazníku uvedených v otázkach :

- D2. Uveďte prosím, koľko máte rokov ?
- Kraj
- VKO - Aká je veľkosť obce, v ktorej trvalo žijete ?
- RAF 1 Ktorý z uvedených výrokov najlepšie charakterizuje príjmovú situáciu vašej domácnosti?
- RA 1. Ako by ste charakterizovali rodinný život Vašich rodičov?
- D4. Najvyššie ukončené vzdelanie
- D1. Pohlavie
- D7. Ste nábožensky veriaci?

k distribúcii hodnôt ústredných (vysvetľovaných, závislých) premenných, ktoré charakterizujú jednotlivé moduly :

- T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?
- Otázky T3 až TF5 sú komplexne zhrnuté do novej umelej premennej „FD1“, ktorá je ich konštruktom a ktorá vystupuje ako modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne
- A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?
- A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?
- A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?
- AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :
    - Mali ste už niekedy pocit, že je načase obmedziť svoje pitie – nie nutne prestať piť, ale určite piť menej
    - Hnevali ste sa niekedy, že Vás ľudia kritizujú za Vaše pitie
    - Mali ste niekedy pocit viny alebo sa cítili zle a trápilo Vás svedomie pre vaše pitie?
    - Museli ste si niektoré ráno vypiť na upokojenie nervov alebo prekonanie zlých pocitov po pití ako sú potenie, tras rúk či tzv. „opica“ ?
- L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedatíva, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?
- L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?
- L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?
- **L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?**
- **N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“**
- **N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie :**

- **strata osobnosti užívateľa drog**
- **zdravotné problémy užívateľa drog**
- **sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog**
- **šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy**
- **finančné straty pre spoločnosť**
- **rast kriminality**

- **PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...**
  - **Marihuanu / hašiš**
  - **Amfetamíny**
  - **Pervitín (Péčko, piko, perník)**
  - **Extázu**
  - **LSD**
  - **Netalin**
  - **Halucinogénne huby a rastliny**
  - **Kokaín**
  - **Heroín**
  - **Iné opiáty než heroín (metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)**
  - **Inhalanty (toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)**
  - **Steroidy / anaboliká**
  - Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)
  - Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)
  - Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman

- **Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog (uveďte mieru ťažkostí na škále od 1 – 7)**
  - **Marihuana**
  - **Hašiš**
  - **Pervitín**
  - **Kokaín**
  - **Heroín**
  - **LSD**
  - **Extáza**
  - **NPL**

1.2. Vzťah medzi ústrednými premennými v jednotlivých moduloch navzájom :

- T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?
- A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?
- **L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?**
- **L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?**
- **PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...**

1.3. Faktorová analýza vybraných položiek v dotazníku :

- **N1 až N6 (miera súhlasu, resp. nesúhlasu s aktivitami druhých ľudí)**
- **N9 až N11 (povolenie užívania drog)**
- **N12 (názor na riziko poškodenia ľudí drogami)**
- **N13**
- **PL2**
- **DO1**

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

2. VÝSLEDKY VÝSKUMU

Prezentovať a analyzovať budeme len štatisticky významné závislosti medzi skúmanými premennými na hladine významnosti (ďalej len HV) 0,05 s príslušnými štatistickými koeficientmi popisujúcimi silu závislosti s ich hladinami významnosti. Z analýzy sme vylúčili odpovede „neviem“ , „neviem posúdiť“.

2.1. Analýza vzťahov medzi uvedenými (vysvetľujúcimi a vysvetľovanými) premennými v časti 1.1.

Analýza poskytuje základný prehľad väzieb medzi sociodemografickými ukazovateľmi a ústrednými premennými v jednotlivých moduloch.

2.1.1. Veková kategória vo vzťahu k vybraným ústredným premenným v jednotlivých moduloch

Posudzovali sme vplyv vysvetľujúcej premennej „**veková kategória**“ na distribúciu hodnôt vysvetľovaných premenných uvedených v odstavci 1.1. V tabuľke č.1 je distribúcia vekových kategórií v súbore.

Tabuľka č.1 Distribúcia vekových kategórií v súbore.

VEK_KAT vekové kategórie		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 15-24	1542	19,2	19,2	19,2
	2 25-34	1855	23,1	23,1	42,3
	3 35-44	1622	20,2	20,2	62,5
	4 45-54	1566	19,5	19,5	82,0
	5 55-64	1445	18,0	18,0	100,0
	Total	8029	100,0	100,0	

Tabuľka č.2 Distribúcia závislostí respondentov podľa Fagerströmovho testu závislosti na nikotíne

FD1_Fagerströmov dotaznik-hodnotenie		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Žiadna, alebo veľmi malá závislosť na nikotíne	461	5,7	21,1	21,1
	Stredne silná závislosť na nikotíne	564	7,0	25,8	46,9
	Silná závislosť na nikotíne	1125	14,0	51,5	98,4
	veľmi silná, výrazná závislosť na nikotíne	34	,4	1,6	100,0
	Total	2184	27,2	100,0	
Missing	System	5845	72,8		
Total		8029	100,0		

Pozn. vlastné spracovanie

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Vysvetľované (závislé) premenné		**Veková kategória** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?		CV 0,087 ***
„FD1“ modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne		SKK 0,113 ***
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?		CV 0,091 ***
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?		CV 0,077 ***
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?		SKK 0,189 ***
AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :	Hnevali ste sa niekedy, že Vás ľudia kritizujú za Vaše pitie	SKK -0,149 ***
	Museli ste si niektoré ráno vypiť na upokojenie nervov alebo prekonanie zlých pocitov po pití ako sú potenie, tras rúk či tzv. „opica“ ?	SKK -0,188 ***
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		SKK 0,147 ***
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		SKK -0,150 ***
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		SKK 0,038 ***
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		SKK -0,200 ***
N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“		SKK 0,124 ***
N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie	strata osobnosti užívateľa drog	SKK 0,124 ***
	zdravotné problémy užívateľa drog	SKK 0,124 ***
	sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog	SKK 0,124 ***
	šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy	SKK 0,124 ***
	finančné straty pre spoločnosť	SKK 0,124 ***
	rast kriminality	SKK 0,124 ***

Tabuľka.č.3 Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od vekových kategórií.

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Pokračovanie **Tabuľka.č.3**

Otázka	Vysvetľované (závislé) premenné		**Veková kategória** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš		SKK 0,282 ***
	Amfetamíny		SKK 0,089 ***
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*		SKK 0,132 ***
	Extázu		SKK 0,143 ***
	LSD		SKK 0,071 ***
	Netalín		*nevýznamné na HV =0,05*
	Halucinogénne huby a rastliny		SKK 0,107 ***
	Kokaín		SKK 0,053 ***
	Heroín		SKK 0,052 ***
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodein, Dolsin)*		*nevýznamné na HV =0,05*
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*		SKK 0,08 ***
	Steroidy / anaboliká		SKK 0,051 ***
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)		SKK 0,051 ***
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)		*nevýznamné na HV =0,05*
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman		SKK 0,059 ***
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog		Marihuana	SKK -0,384 ***
		Hašiš	SKK -0,255 ***
		Pervitín	SKK -0,248 ***
		Kokaín	SKK -0,188 ***
		Heroín	SKK -0,185 ***
		LSD	SKK -0,204 ***
		Extáza	SKK -0,256 ***
		NPL	SKK -0,180 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.3. :

- **T1** - Korešpondenčná analýza ukázala najväčšiu **blízkosť medzi kategóriami 25 – 54 ročnými, kde je najväčší podiel denných fajčiarov (od 36,5 % do 33,1%),** krajné kategórie 15 - 24 resp. 55 – 64 ročných sú si najvzdialenejšie, najmenej denných fajčiarov 28,3 % je v kategórii 55 – 64 ročných, kde je taktiež najvyšší podiel , 51,3 % respondentov, ktorí nikdy nefajčili
- **FD1** – **S vekom rastie závislosť na nikotíne. Zatiaľ čo medzi 15- 24 ročnými fajčiarmi je silná až veľmi silná závislosť u 41,1 % respondentov, medzi 55 a viac ročnými je to už 59,8 %**
- **A1** - Korešpondenčnou analýzou sme zistili najväčšiu blízkosť medzi kategóriami 25 – 54 ročnými, ktoré môžeme zaradiť do jedného zhluku a kde je najväčší podiel tých, čo pili za

posledných 30 dní (od 70,3 % po 68,3 %). Krajné kategórie 15 - 24 resp. 55 – 64 ročných sú si najvzdialenejšie, je tam najmenej tých, čo pili za posledných 30 dní, 63,5 % resp. 59,3 %

- **A3** – Korešpondenčná analýza odhalila najväčšiu blízkosť medzi kategóriami 25 – 54 ročnými, ktoré môžeme zaradiť do jedného zhluku. Krajné kategórie 15 – 24 ročných (najmenej tých, čo pijú 4x a viac za týždeň – 1,7%) a 55 – 64 ročných (najviac tých, čo pijú 4x a viac za týždeň – 7,2%), ale tiež najviac tých, čo nikdy nepili (14,4 %) sú si najvzdialenejšie
- **A12** - **S vekom klesá nárazové pitie**. Zatiaľ čo 11 % respondentov 15- 24 ročných minimálne 1x za týždeň vypije 5 a viac pohárikov alkoholu pri jednej príležitosti, resp. 42,9 % tak neurobí nikdy, naproti tomu 7,2 % respondentov 55 – 64 ročných minimálne 1x za týždeň vypije 5 a viac pohárikov alkoholu, resp. 60,2 % tak neurobí nikdy
- **AC1** - **S vekom rastie podiel tých, ktorí sa hnevali niekedy, že ich ľudia kritizujú za pitie**
- **AC1 - S vekom rastie podiel tých, ktorí na otázku "Museli ste si niektoré ráno vypiť na upokojenie nervov alebo prekonanie zlých pocitov po pití ako sú potenie, tras rúk či tzv. „opica" ? odpovedali kladne**
- **L1** - S vekom rastie užívanie liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (raz, alebo viackrát). Od 3,0 % v najmladšej kategórii po 14,2 % v najstaršej kategórii
- **L3** - S vekom rastie frekvencia užívania liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú. Ich užívanie minimálne 2 – 3 krát za týždeň stúpa od 30,9 % v najmladšej kategórii po 45,2 % v najstaršej kategórii
- **L8** - S vekom rastie užitie liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (raz, alebo viackrát). Minimálne raz užilo od 3,9 % v najmladšej kategórii po 5,9 % v najstaršej kategórii
- **L10** - S vekom rastie frekvencia užívania liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú. Ich užívanie minimálne 2 – 3 krát za týždeň stúpa od 11 % v najmladšej kategórii po 27,9 % v najstaršej kategórii
- **N11 – S vekom narastá nesúhlas s názorom, že ľuďom by sa malo povoliť užívanie všetkých drog, od 77,3 % v najnižšej vekovej kategórii to stúpa na 90,9 % v najvyššej vekovej kategórii**
- **N13** – S vekom narastá vnímanie dôsledkov užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre respondenta osobne a pre jeho blízke okolie. Podiel 55 – 64 ročných (najväčší zo všetkých kategórií) respondentov, ktorí vnímajú ako najväčšie ohrozenie v prípade :
  - straty osobnosti užívateľa drog je 31,8 %
  - zdravotných problémov užívateľa drog je 35,4 %
  - sociálnych problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog je 39,6 %
  - šírenia vírusu HIV/AIDS, hepatitídy je 41,3 %
  - finančných strát pre spoločnosť je 32 %
  - rast kriminality je 42,8 %
- **PL2** – Medzi užívaním drog a vekom je slabá lineárne závislosť, s vekom klesá užitie drog. V tabuľke č.4. je distribúcia užitia drog podľa vekových kategórií.

Tabuľka č.4. Distribúcia užitia drog podľa vekových kategórií

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Veková kategória***(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		15 – 24 rokov	55 – 64 rokov
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama ...	Marihuanu / hašiš	28,5	2,2
	Amfetamíny	2,3	0,1
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	5,1	0,1
	Extázu	6,5	0,1
	LSD	1,6	0,1
	Halucinogénne huby a rastliny	3,5	0,1
	Kokaín	0,9	0,1
	Heroín	0,9	0
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	1,6	0,5

	Steroidy / anaboliká	2,3	0,2
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	0,8	0
	NPL rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	1,4	0,1

- **DO1** – Medzi vekom a dostupnosťou drogy je slabá lineárna závislosť. **S vekom stúpa vnímaná obtiažnosť, resp. klesá ľahkosť získania drogy.** V tabuľke č.5. je distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa vekových kategórií.

Tabuľka č.5. Distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa vekových kategórií

Otázka	**Typ drogy** *(závislá premenná)*	**Veková kategória** *(nezávislá premenná)* **(bolo by to nemožné v %)**	
		15 – 24 rokov	55 – 64 rokov
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	18,9 %	67,4 %
	Hašiš	37,1 %	72,6 %
	Pervitín	39,0 %	73,8 %
	Kokaín	47,8 %	75 %
	Heroín	48,4 %	75 %
	LSD	46,4 %	75,4 %
	Extáza	38,0 %	73,7 %
	NPL	47,7 %	74,5 %

Pozn. : vlastné spracovanie

2.1.2. Veková kategória vo vzťahu k vybraným ústredným premenným v jednotlivých moduloch

Posudzovali sme vplyv vysvetľujúcej premennej „**kraj**“ na distribúciu hodnôt vysvetľovaných premenných uvedených v odstavci 1.1. V tabuľke č.6 je distribúcia respondentov podľa krajov.

. **Tabuľka č.6.** Distribúcia respondentov podľa krajov

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Bratislavský kraj	900	11,2	11,2	11,2
	2 Trnavský kraj	836	10,4	10,4	21,6
	3 Trenčiansky kraj	892	11,1	11,1	32,7
	4 Nitriansky kraj	1037	12,9	12,9	45,6
	5 Žilinský kraj	1029	12,8	12,8	58,5
	6 Banskobystrický kraj	981	12,2	12,2	70,7
	7 Prešovský kraj	1189	14,8	14,8	85,5
	8 Košický kraj	1165	14,5	14,5	100,0
	Total	8029	100,0	100,0	

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Vysvetľované (závislé) premenné	**Kraj (**vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*

Tabuľka.č.7 Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od krajov

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?		CV 0,084 ***
„FD1“ modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne		CV 0,104 ***
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?		CV 0,071 ***
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?		CV 0,100 ***
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?		CV 0,086 ***
AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :	Mali ste už niekedy pocit, že je načase obmedziť svoje pitie – nie nutne prestať piť, ale určite piť menej	CV 0,187 *
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		CV 0,049***
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		CV 0,193 ***
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		CV 0,078 ***
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		CV 0,241 **
N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“		CV 0,094 *
N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie	strata osobnosti užívateľa drog	CV 0,119 ***
	zdravotné problémy užívateľa drog	CV 0,109 ***
	sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog	CV 0,114 ***
	šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy	CV 0,117 ***
	finančné straty pre spoločnosť	CV 0,116 ***
	rast kriminality	CV 0,111 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Pokračovanie **Tabuľka.č.7**

Otázka	**Vysvetľované (závislé) premenné**	**Kraj (**vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	CV 0,067 ***
	Amfetamíny	CV 0,082 ***
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	CV 0,073 ***
	Extázu	CV 0,068 ***
	LSD	CV 0,043 *
	Netalín	*nevýznamné na HV =0,05*
	Halucinogénne huby a rastliny	*nevýznamné na HV =0,05*
	Kokaín	CV 0,063 ***
	Heroín	*nevýznamné na HV =0,05*
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	CV 0,073 ***
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	CV 0,059 ***
	Steroidy / anaboliká	*nevýznamné na HV =0,05*
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	*nevýznamné na HV =0,05*
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	*nevýznamné na HV =0,05*
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	CV 0,059 ***
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	CV 0,077 ***
	Hašiš	CV 0,069 ***
	Pervitín	CV 0,073 ***
	Kokaín	CV 0,087 ***
	Heroín	CV 0,093 ***
	LSD	CV 0,086 ***
	Extáza	CV 0,068 ***
	NPL	CV 0,084 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.7. :

- **T1** - Korešpondenčnou analýzou sme zistili 3 zhluky krajov, kde mali respondenti podobné fajčiarske správanie vo vnútri zhluku. Prvý zhluk tvorili bratislavský, trnavský a nitriansky kraj (ďalej len BA, TT,NR) s najväčším podielom denných fajčiarov (od 34,4% - 36,2 %). trenčiansky a žilinský kraj (ďalej len TN a ZA) tvorili druhý zhluk s najmenším podielom denných fajčiarov (od 26,3% a 26,8 %) a zároveň s najväčším podielom respondentov, ktorí nikdy nefajčili. Posledný, tretí zhluk tvorili kraje košický a banskobystrický (ďalej len KE a BB), ktorí sa podielom denných fajčiarov (34,1% a 33,8 %) blížili k prvému zhluku krajov BA, TT,NR , ale s nižším podielom respondentov, ktorí nefajčili nikdy. Samotnou kategóriou ostal PO kraj, ktorí sa podielom denných fajčiarov (26,9 %) radil k druhému zhluku, ale podielom respondentov, ktorí nefajčili nikdy ku BB a KE. Zachytili sme tu veľmi mierny, ale štatistický významný geograficky gradient klesania podielu respondentov, ktorí nikdy nefajčili v smere od západu na východ
- **FD1** – Korešpondenčná analýza nám odhalila zhluky krajov, kde v jednom zhluku boli KE a BA s najmenším podielom respondentov so žiadnou, alebo malou závislosťou na nikotíne (15,5 a 15,8 %). Ďalší zhluk tvorili kraje PO, TT a BB s vyšším podielom respondentov so žiadnou, alebo malou závislosťou na nikotíne. Ostatné kraje sa do zhlukov nezaradili, tvorili samostatné kategórie. Zatiaľ čo kraj NR mal najvyšší podiel silne až veľmi silne závislých na nikotíne (61,4 %), kraj ZA tvoril opačný extrém s najvyšším podielom (37 %) respondentov so žiadnou, alebo malou závislosťou na nikotíne.
- **A1** - Korešpondenčnou analýzou sme zistili iba jeden zhluk krajov - BB, ZA a TT, ostatné kraje tvorili samostatné kategórie. Najväčší podiel respondentov, ktorí pili v priebehu posledných 30 dní bol v nitrianskom kraji (73,1 %), na druhej strane, najväčší podiel respondentov, ktorí nikdy nepili (16 %) bol v prešovskom kraji. Zachytili sme tu tiež veľmi mierny, ale štatistický významný geograficky gradient nárastu podielu respondentov v smere od západu na východ (okrem BA, kde je rovnaký podiel ako na východe), ktorí pijú veľmi zriedkavo, alebo vôbec
- **A3** – Korešpondenčná analýza nám odhalila iba jeden zhluk krajov – TN, BB, ZA a PO, ostatné kraje tvorili samostatné kategórie. Najväčší podiel respondentov, ktorí pijú najmenej 2 - 3 x týždenne bol kraji NR (28,8 %), naopak najmenší v susednom kraji TT(11,1 %)
- **A12** – Kraje KE, TT a ZA tvoria jeden zhluk, kde je najväčšie percento respondentov, ktorí nikdy (nárazové pitie) nepijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti (53,8 – 56 %). Naopak, najväčší podiel respondentov, ktorí takto pijú bol v kraji BA (14,3 %)
- **AC1** – PO a KE boli kraje s najväčším podielom respondentov (64 % a 54,8 %), ktorí už mali niekedy pocit, že je načase obmedziť svoje pitie – nie nutne prestať piť, ale určite piť menej
- **L1** – PO, KE a BB kraje boli s najväčším podiel tých, ktorí užili lieky na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (11,4 % – 9,5 %), najmenej v ZA (6,6 %)
- **L3** - Frekvencia užívania liekov (minimálne 2- 3 krát za týždeň) na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú bola najväčšia v BA a KE (49,1 % a 48,9 %), najmenšia v TN (26,4 %)
- **L8** - v PO a KE kraji bol najväčší podiel tých, ktorí užili lieky na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (8,7 % – 6,5 %), najmenej v BA a TT (2 % a 1,7 %)
- **L10** - s najvyššou frekvenciou (minimálne 2- 3 krát za týždeň) užívania liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú bol BB kraj (33,4,5%), naopak najmenej s takouto frekvenciou TN (4,5 %),tam bol aj najvyšší podiel (68,2%) užívajúcich 1 krát a menej za mesiac
- **N11** – Korešpondenčná analýza nám odhalila zhluky krajov, kde v jednom zhluku boli TN, TT a KE s najmenším podielom respondentov (0%, 0%, 0,8 %) súhlasiacich s tým, že užívanie drog by sa malo povoliť. Ďalším zhlukom krajov s najväčšou podobnosťou odpovedí boli kraje ZA, NR a BA. S najväčším súhlasom sme sa stretli v BB (3,5 %), s najmenšou mierou nesúhlasu (94,5 %) v kraji PO.

- **N13** – Vnímanie dôsledkov užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre respondenta osobne a pre jeho blízke okolie bolo v prípade :
  - **straty osobnosti užívateľa drog** v každom kraji iné. Ako najväčšie ohrozenie ho vnímali v TT (38 %), najmenšie percento týchto odpovedí sme zaznamenali v TN (13 %)
  - **zdravotných problémov užívateľa drog** ako najväčšie ohrozenie vnímané v TT (41,1%), ktorý tvoril zhluk s KE, najmenšie percento týchto odpovedí sme zaznamenali taktiež v TN (19,2 %)
  - **sociálnych problémy** (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog v každom kraji iné. Ako najväčšie ohrozenie ho vnímali opäť v TT (47,2 %), najmenšie percento týchto odpovedí sme tiež zaznamenali v TN (21,2 %)
  - **šírenia vírusu HIV/AIDS, hepatitídy** ako najväčšie ohrozenie vnímané v KE (46,9%), ktorý tvoril zhluk s PO a TT, najmenšie percento týchto odpovedí sme zaznamenali opäť v TN (23,2 %)
  - **finančných strát pre spoločnosť** v každom kraji iné. Ako najväčšie ohrozenie ho vnímali v TT (39,8 %), najmenšie percento týchto odpovedí sme zaznamenali opäť v TN (13,2 %)
  - **rastu kriminality** ako najväčšie ohrozenie vnímané v TT (51,4%), najmenšie percento týchto odpovedí sme zaznamenali v TN (24,4 %). Zhluk tvorili kraje BB a PO

- **PL2** – Medzi užívaním drog a krajmi je slabá závislosť. V tabuľke č.8. je distribúcia užitia drog podľa krajov. Uvádzané sú len štatisticky významné závislosti.

Tabuľka č.8. Distribúcia užitia drog podľa krajov

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Kraj** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Max. hodnota	Min. hodnota
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama.. .	Marihuanu / hašiš	BB - 21%	TN - 12,1 %
	Amfetamíny	BB – 3,1%	TN - 0 %
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	BB – 4,1%	TT - 0,8 %
	Extázu	BA(NR,BB) – 4,8 %(4,6%;4,3%)	TN 1,5 %
	LSD	NR - 1,6 %	TN (TT) 0,3 %(0,4 %)
	Kokain	BA, NR 1,6 %	ZA 0,3 %
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	BB – 2,1 %	BA, TT 0,1 %
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	BB – 1,9 %	TT 0,1 %
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu *napr. šalvia divinorum,durman*	BB – 2,2 %	TT, TN 0 %

Pozn. : vlastné spracovanie

- **DO1** – Medzi premennými kraj a obtiažnosťou získania drog je slabá závislosť. U krajov sa mení obtiažnosť získania drogy. V tabuľke č.9. je distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa krajov.

Tabuľka č.9. Distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa krajov

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Kraj** *(nezávislá premenná)* **(bolo by to ..... v %)**		**Zhluky krajov** *(najväčšia podobnosť odpovedí)*
		Nemožné *(najvyššie hodnoty)*	veľmi ľahké *(najvyššie hodnoty)*	
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	PO - 45,1 %	BB – 24,0 %	BA, KE, ZA, TN
	Hašiš	BA - 57,1 %	TT – 10,6 %	PO, ZA, BA
	Pervitín	ZA - 61,3 %	TT – 11,4 %	KE, PO
	Kokaín	BA - 65,3 %	TT – 9,4 %	1.TN, PO ; 2.KE, BB
	Heroín	BA - 66,2 %	TT – 9,8 %	ZA, TN, PO
	LSD	ZA - 65,2 %	TT – 10,0 %	ZA, TN,PO
	Extáza	ZA - 62,9 %	TT – 10,9 %	PO, KE
	NPL	ZA - 66,6 %	TT – 9,6 %	BA, ZA, TN

Pozn. : vlastné spracovanie

2.1.3. Veková kategória vo vzťahu k vybraným ústredným premenným v jednotlivých moduloch

Posudzovali sme vplyv vysvetľujúcej premennej „**VKO - veľkostná kategória obce**“ na distribúciu hodnôt vysvetľovaných premenných uvedených v odstavci 1.1. V tabuľke č.10 je distribúcia respondentov podľa veľkostnej kategórie obce, ďalej len VKO.

. **Tabuľka č.10.** Distribúcia respondentov podľa veľkostnej kategórie obce

Aká je veľkosť obce, v ktorej trvalo žijete?		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	do 1000 obyvateľov	1228	15,3	15,3	15,3
	1 001 - 5 000 obyvateľov	2304	28,7	28,7	44,0
	5 001 - 20 000 obyvateľov	1341	16,7	16,7	60,7
	20 001 - 100 000 obyvateľov	2176	27,1	27,1	87,8
	nad 100 000 obyvateľov	980	12,2	12,2	100,0
	Total	8029	100,0	100,0	

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Tabuľka.č.11 Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od veľkostnej kategórie obce

Vysvetľované (závislé) premenné		**VKO (**vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?		SKK 0,040 *
„FD1“ modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne		CV 0,060 *
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?		CV 0,065 ***
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?		CV 0,059 ***
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?		SKK 0,026 *
AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :		*nevýznamné na HV =0,05*
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		SKK 0,034 **
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		CV 0,12 *
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		SKK - 0,022 *
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		*nevýznamné na HV =0,05*
N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“		SKK - 0,072 ***
N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie	strata osobnosti užívateľa drog	CV 0,047 ***
	zdravotné problémy užívateľa drog	SKK - 0,031 **
	sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog	SKK - 0,025 *
	šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy	SKK - 0,065 ***
	finančné straty pre spoločnosť	SKK - 0,060 ***
	rast kriminality	SKK - 0,039 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*

** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Pokračovanie **Tabuľka.č.11**

Otázka	Vysvetľované (závislé) premenné	VKO (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	SKK 0,070 ***
	Amfetamíny	CV 0,048 ***
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	CV 0,036 *
	Extázu	SKK - 0,067 ***
	LSD	*nevýznamné na HV =0,05*
	Netalín	*nevýznamné na HV =0,05*
	Halucinogénne huby a rastliny	*nevýznamné na HV =0,05*
	Kokaín	SKK - 0,039 ***
	Heroín	*nevýznamné na HV =0,05*
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	*nevýznamné na HV =0,05*
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	*nevýznamné na HV =0,05*
	Steroidy / anaboliká	*nevýznamné na HV =0,05*
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	*nevýznamné na HV =0,05*
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	*nevýznamné na HV =0,05*
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	*nevýznamné na HV =0,05*
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	SKK 0,097 ***
	Hašiš	SKK 0,089 ***
	Pervitín	SKK 0,087 ***
	Kokaín	SKK 0,068 ***
	Heroín	SKK 0,062 ***
	LSD	SKK 0,077 ***
	Extáza	SKK 0,103 ***
	NPL	SKK 0,050 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.11. :

- **T1** – S rastúcou veľkostnou kategóriou rástol podiel respondentov, ktorí nefajčili nikdy, alebo fajčili niekedy dávnejšie (od 57,8 % v obciach do 1000 po 67,1 % nad 100 000 obyvateľov)
- **FD1** – Korešpondenčná analýza odhalila zhluk VKO do 5000 obyvateľov s podobným fajčiarskym správaním. V obciach s 5 000 – 20 000 obyvateľov je najvyššie percento (25,1 %) respondentov so žiadnou, alebo malou závislosťou na nikotíne. Obce nad 100 000 obyvateľov mali najvyšší podiel silne a veľmi silne závislých na nikotíne (58,1 %)

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

- **A1** - Korešpondenčnou analýzou sme zistili jeden zhluk VKO od 1000 – 20 000 obyvateľov, ktorí pili za posledných 30 dní (69,0 % - 70,1 %) v najväčšej miere, najväčšia skupina respondentov, ktorí nikdy nepila (17,6 %) bola vo VKO do 1000 obyvateľov
- **A3** – Korešpondenčná analýza nám odhalila dva zhluky VKO do 1000 a nad 100 000 obyvateľov, ktorí deklarovali v najväčšej miere odpoveď „vôbec nepijem“ (12,6% a 14,4%), druhý zhluk tvoria obce od 5000 do 100 000, ktorí pijú minimálne 2 – 3 krát za týždeň (14,7 % a 17 %) v najmenšej miere
- **A12** – S rastúcou veľkostnou kategóriou obcí rástol podiel respondentov, ktorí nikdy nepijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti (nárazové pitie), od 47,7 % do 52,8 %
- **L1** – S rastúcou veľkostnou kategóriou obcí rástol podiel respondentov, ktorí užili lieky na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (od 7,6 % do 9,6 %)
- **L3** – Ukázal sa jeden zhluk, ktorí tvorili obce od 5000 – 100 000, ktoré mali najväčší podiel užívajúcich lieky na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú maximálne raz za mesiac (38,8 % a 39 %), na druhej strane minimálne 2 – 3 krát za týždeň ich užívajú najväčšou mierou (51,9 %) v obciach nad 100 000 obyvateľov
- **L8** - S rastúcou veľkostnou kategóriou obcí klesal podiel respondentov, ktorí užili lieky na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (od 7,3 % po 4,3 %)
- **N11** – S rastúcou veľkostnou kategóriou obcí sa znižuje miera zásadného nesúhlasu (od 88,4 % po 81,7 %)
- **N13** – Vnímanie dôsledkov užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre respondenta osobne a pre jeho blízke okolie v prípade :
    - **straty osobnosti užívateľa drog** je najsilnejšie v obciach do 1000 obyvateľov, kde ho ako dosť veľké a najväčšie vníma až 80,6 % respondentov
    - **zdravotných problémov užívateľa drog** mierne klesá s veľkosťou VKO (od 80,8 % po 79,1 %)
    - **sociálnych problémy** (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) mierne klesá s veľkosťou VKO (od 81,1 % po 80,2 %)
    - **šírenia vírusu HIV/AIDS, hepatitídy** sa znižuje s veľkosťou VKO (od 84,8 % po 78,7 %)
    - **finančných strát pre spoločnosť** klesá s veľkosťou VKO (od 77,7 % po 70,6 %)
    - **rastu kriminality** sa mierne znižuje s veľkosťou VKO (od 83,6 % po 79,5 %)

- **PL2** – V tabuľke č.12. je distribúcia užitia drog podľa VKO. Medzi užívaním drog a VKO je slabá závislosť. Uvádzané sú len štatisticky významné závislosti.

Tabuľka č.12. Distribúcia užitia drog podľa veľkostnej kategórie obce

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Obec***(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Max. hodnota	Min. hodnota
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	20,9 % (nad 100 000)	12,9 % (do 1000)
	Amfetamíny	2,6 % (5001 - 20 000)	0,8 % (do 1000)
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	3,4 % (5001 - 20 000)	1,8 % (do 1000)
	Extázu	5,3 % (nad 100 000)	1,3 % (do 1000)
	Kokain	1,8 % (nad 100 000)	0,2 % (do 1000)

Pozn. : vlastné spracovanie

- **DO1** – Medzi VKO a dostupnosťou drog je slabá závislosť. S rastom veľkostnej kategórie obce stúpa ľahkosť získania drogy. V tabuľke č.13. je distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa veľkostnej kategórie obce

Tabuľka č.13. Distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa VKO

Otázka	Typ drogy*(závislá premenná)*	Veľkostná kategória obce*(nezávislá premenná)* (bolo by to .....v %)		
		nemožné		veľmi ľahké
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	do 1000	49,2 %	12,6 %
		nad 100 000	34,3 %	14,1 %
	Hašiš	do 1000	58,2 %	4,5 %
		nad 100 000	47,2 %	6,7 %
	Pervitín	do 1000	59,9 %	3,9 %
		nad 100 000	48,7 %	6,5 %
	Kokaín	do 1000	62,8 %	3,4 %
		nad 100 000	54,5 %	5,5 %
	Heroín	do 1000	63,2 %	3,1 %
		nad 100 000	55,3 %	5,0 %
	LSD	do 1000	63,2 %	2,9 %
		nad 100 000	52,8 %	4,6 %
	Extáza	do 1000	60,6 %	4,2 %
		nad 100 000	47,0 %	6,7 %
	NPL	do 1000	63,0 %	3,4 %
		nad 100 000	56,4 %	4,9 %

Pozn. : vlastné spracovanie

2.1.4. Príjmová situácia v domácnosti vo vzťahu k vybraným ústredným premenným v jednotlivých moduloch

Posudzovali sme vplyv vysvetľujúcej premennej „**RAF 1 Ktorý z uvedených výrokov najlepšie charakterizuje príjmovú situáciu vašej domácnosti?“** na distribúciu hodnôt vysvetľovaných premenných uvedených v odstavci 1.1. V tabuľke č.14 je distribúcia respondentov podľa príjmovej situácie v ich domácnosti, ďalej len RAF1.

Tabuľka č.14. Distribúcia respondentov podľa príjmovej situácie v ich domácnosti

Ktorý z uvedených výrokov najlepšie charakterizuje príjmovú situáciu vašej domácnosti?		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1.skupina - príjem nám stačí na všetko, nijako sa neobmedzujeme	819	10,2	10,6	10,6
	2.skupina - príjem nám stačí na všetko, ale hospodárime úsporne	3327	41,4	43,1	53,7
	3.skupina - musíme veľmi šetriť, aby sme si mohli kúpiť drahšie veci	2403	29,9	31,1	84,9
	4.skupina - máme peniaze len na nákup najlacnejších potravín, odevov a obuvi	852	10,6	11,0	95,9
	5.skupina - peniaze nám stačia len na najlacnejšie potraviny	233	2,9	3,0	98,9
	6.skupina - nemáme dosť peňazí ani na nákup najlacnejších potravín	82	1,0	1,1	100,0
	Total	7716	96,1	100,0	
Missing	Nechce odpovedať, Bez odpovede	313	3,9		
Total		8029	100,0		

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Tabuľka.č.15 Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od príjmovej situácie v ich domácnosti

Vysvetľované (závislé) premenné		**RAF 1 (**vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?		SKK 0,059 ***
„FD1“ modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne		SKK 0,112 ***
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?		CV 0,054 ***
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?		CV 0,061***
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?		CV 0,071 ***
AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :	Hnevali ste sa niekedy, že Vás ľudia kritizujú za Vaše pitie	CV 0,158 *
	Museli ste si niektoré ráno vypiť na upokojenie nervov alebo prekonanie zlých pocitov po pití ako sú potenie, tras rúk či tzv. „opica“ ?	CV 0,182 **
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		SKK 0,087 ***
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		CV 0,143 **
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		SKK 0,027 *
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		*nevýznamné na HV =0,05*
N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“		CV 0,058 ***
N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie	strata osobnosti užívateľa drog	CV 0,047 ***
	zdravotné problémy užívateľa drog	CV 0,061 ***
	sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog	CV 0,049 ***
	šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy	CV 0,056 ***
	finančné straty pre spoločnosť	CV 0,056 ***
	rast kriminality	CV 0,056 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Pokračovanie **Tabuľka.č.15**

Otázka	Vysvetľované (závislé) premenné		RAF 1 (vysvetľujúca) premenná *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš		SKK 0,119 ***
	Amfetamíny		CV 0,041 *
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*		CV 0,065 ***
	Extázu		CV 0,073 ***
	LSD		CV 0,057 ***
	Netalín		*nevýznamné na HV =0,05*
	Halucinogénne huby a rastliny		CV 0,042 ***
	Kokaín		CV 0,046 ***
	Heroín		*nevýznamné na HV =0,05*
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*		CV 0,048 ***
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*		CV 0,091 ***
	Steroidy / anaboliká		CV 0,047 ***
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)		*nevýznamné na HV =0,05*
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)		*nevýznamné na HV =0,05*
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman		CV 0,054 ***
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog		Marihuana	SKK - 0,115 ***
		Hašiš	SKK - 0,078 ***
		Pervitín	SKK - 0,048 ***
		Kokaín	SKK - 0,044 ***
		Heroín	SKK - 0,045 ***
		LSD	SKK - 0,054 ***
		Extáza	SKK - 0,067 ***
		NPL	SKK - 0,040 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.15. :

- **T1** – **So zhoršujúcou sa príjmovou situáciou domácnosti respondentov rástol podiel denných fajčiarov (od 30,3 % po 67,1 %)**
- **FD1** – So zhoršujúcou sa príjmovou situáciou domácnosti respondentov rástla závislosť na nikotíne, podiel silne a veľmi silne závislých fajčiarov rástol od 49,5 % u najlepšej príjmovej skupiny po 68,8 % u najslabšej príjmovej skupiny
- **A1** – Vyprofilovali sa nám zhluky najviac podobných kategórií a to príjmová skupina prvá a druhá, kde je najväčší podiel respondentov, ktorí pili za posledných 30 dní (69,7 % a 68,1 %). Najmenej celoživotných abstinentov bolo v najslabšej príjmovej skupine (8,5 %)

- **A3** – dve najslabšie príjmové skupiny pijú najčastejšie, minimálne 2 – 3 krát za týždeň pijú respondenti v 5. skupine v 29,2 % a v 6.skupine v 34,7 %
- **A12** – korešpondenčná analýza nám ukázala jeden zhluk do ktorého patrí 2. a 3. skupina. Najväčší podiel respondentov, ktorí pijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti, minimálne raz za týždeň bol v 5.skupine(22,7 %) a najväčší podiel respondentov, ktorí nikdy nepijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti bol v susednej 4.skupine (56,2%)
- **AC1** - najväčší podiel tých, ktorí sa hnevali niekedy, že ich ľudia kritizujú za pitie je v 2.skupine (29,9 %)
- **AC1** - najväčší podiel tých, ktorí odpovedali na otázku "Museli ste si niektoré ráno vypiť na upokojenie nervov alebo prekonanie zlých pocitov po pití ako sú potenie, tras rúk či tzv. „opica" ? bol v 4. A 5. Skupine (44,8 % a 44,4 %)
- **L1** – So zhoršujúcou sa príjmovou situáciou domácnosti respondentov rástla konzumácia liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (od 5,7 % do 16,4 %)
- **L3** – Najväčší podiel užívajúcich lieky na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú minimálne 2 – 3 krát za týždeň je v 5.skupine (57,7 %), najmenej často, maximálne raz za mesiac, ich užívajú respondenti v 1.skupine (48,8 %)
- **L8** - So zhoršujúcou sa príjmovou situáciou domácnosti respondentov rástla konzumácia liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (od 4,3 % do 12,0 %)
- **N11** – Vyprofiloval sa nám zhluk najviac podobných kategórií do ktorého patrí prvých päť skupín. V skupine šiestej je najväčší súhlas s názorom, že užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť (8,5 %) u ostatných skupín to bolo maximálne 1,6 %
- **N13** – Vnímanie dôsledkov užívania drog ako nebezpečenstva ohrozenia pre respondenta osobne a pre jeho blízke okolie v prípade :
    - **straty osobnosti užívateľa drog** je najmenšie v 6.skupine (9,9 %). Skupiny 5., 3. a 2.tvoria jeden zhluk, kde vnímajú ohrozenie najviac
    - **zdravotných problémov užívateľa drog** je najmenšie v 6.skupine (14,8 %)
    - **sociálnych problémy** je opäť najmenšie v 6.skupine (11,1 %)
    - **šírenia vírusu HIV/AIDS, hepatitídy** je taktiež najmenšie v 6.skupine (11,0 %) **finančných strát pre spoločnosť** je najmenšie v 6.skupine (19,5 %), ostatné skupiny tvoria jeden zhluk
    - **rastu kriminality** je najmenšie v 6.skupine (8,6 %), ostatné skupiny tvoria jeden zhluk

- **PL2** – Medzi užívaním drog a RAF 1 je slabá závislosť. V tabuľke č.16. je distribúcia užitia drog podľa RAF 1. Uvádzané sú len štatisticky významné závislosti.

Tabuľka č.16. Distribúcia užitia drog podľa príjmovej situácie v ich domácnosti – RAF 1

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**RAF 1** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Max. hodnota	Min. hodnota
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	27,6 % -1.skupina	10,2 % -4.skupina
	Amfetamíny	2,7 % - 1.skupina	1,0 % - 3.skupina
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	4,8 % - 1.skupina	1,4 % - 3.skupina
	Extázu	9,9 % - 6.skupina	2,2 % - 4.skupina
	LSD	2,2 % - 5.skupina	0,0 % - 6.skupina
	Halucinogénne huby a rastliny	2,6 % - 5.skupina	0,0 % - 6.skupina
	Kokaín	1,7 % - 1.skupina	0,0 % - 6.skupina

Pozn. : vlastné spracovanie

Pokračovanie **Tabuľka č.16.** Distribúcia užitia drog podľa príjmovej situácie v ich domácnosti

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Otázka	Typ drogy*(nezávislá premenná)*	RAF 1*(nezávislá premenná)* (užitie v %)	
		Max.hodnota	Min.hodnota
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	1,7 % - 5.skupina	0,0 % - 6.skupina
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	4,8 % - 5.skupina	0,5 % - 2.skupina
	Steroidy / anaboliká	2,5 % - 1. a 6.skupina	0,0 % - 5.skupina
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	2,6 % - 5.skupina	0,0 % - 6.skupina

- **DO1** – Medzi príjmovou situáciou respondentov a dostupnosťou drog je slabá lineárna závislosť. So zhoršujúcou sa príjmovou situáciou domácnosti respondentov stúpa nedostupnosť drog. V tabuľke č.17. je distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa príjmovej situácie v domácnosti – RAF 1

Tabuľka č.17. Distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa príjmovej situácie v domácnosti – RAF 1

Otázka	Typ drogy*(závislá premenná)*	RAF 1*(nezávislá premenná)* (bolo by to nemožné v %)	
		1.najvyššia príjmová skupina	6.najnižšia príjmová skupina
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	32,8 %	62,1 %
	Hašiš	47,0 %	67,9 %
	Pervitín	51,9 %	66,7 %
	Kokaín	55,8 %	65,5 %
	Heroín	56,4 %	67,9 %
	LSD	55,5 %	69,6 %
	Extáza	48,9 %	63,9 %
	NPL	57,1 %	73,1 %

Pozn. : vlastné spracovanie

2.1.5. Rodinný život rodičov vo vzťahu k vybraným vysvetľovaným premenným

Posudzovali sme vplyv vysvetľujúcej premennej „**RA 1 Ako by ste charakterizovali rodinný život Vašich rodičov?“** na distribúciu hodnôt vysvetľovaných premenných uvedených v odstavci 1.1. V tabuľke č.18 je distribúcia respondentov podľa rodinného života rodičov, ďalej len RA1.

Tabuľka č.18. Distribúcia respondentov podľa rodinného života rodičov

RA1_Ako by ste charakterizovali rodinný život Vašich rodičov?		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	**1.skupina** - prevažuje, prevažoval medzi nimi súlad	6300	78,5	78,5	78,5
	2.skupina - prevažuje, prevažoval medzi nimi nesúlad	928	11,6	11,6	90,0
	3. skupina - rozviedli sa	801	10,0	10,0	100,0
	Total	8029	100,0	100,0	

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Vysvetľované (závislé) premenné	**RA 1 (**vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?	SKK - 0,134 ***
„FD1“ modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne	SKK 0,061 *
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?	SKK 0,054 ***
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?	CV 0,070***

Tabuľka.č.19 Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od rodinného života rodičov

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?		CV 0,090 ***
AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :	Hnevali ste sa niekedy, že Vás ľudia kritizujú za Vaše pitie	CV 0,117 ***
	Museli ste si niektoré ráno vypiť na upokojenie nervov alebo prekonanie zlých pocitov po pití ako sú potenie, tras rúk či tzv. „opica“ ?	CV 0,115 *
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		CV 0,041 ***
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		*nevýznamné na HV =0,05*
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		*nevýznamné na HV =0,05*
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		*nevýznamné na HV =0,05*
N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“		CV 0,086 ***
N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie	strata osobnosti užívateľa drog	SKK - 0,086 ***
	zdravotné problémy užívateľa drog	SKK - 0,091 ***
	sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog	SKK - 0,096 ***
	šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy	SKK - 0,095 ***
	finančné straty pre spoločnosť	SKK - 0,098 ***
	rast kriminality	SKK - 0,106 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Pokračovanie **Tabuľka.č.19** Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od rodinného života rodičov

Otázka	**Vysvetľované (závislé) premenné**	**RA 1 (**vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy	Marihuanu / hašiš	SKK - 0,168 ***
	Amfetamíny	CV 0,105 ***
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	CV 0,125 ***

sám/sama...	Extázu	CV 0,114 ***
	LSD	CV 0,065 ***
	Netalín	-
	Halucinogénne huby a rastliny	SPP - 0,065 ***
	Kokaín	SPP - 0,074 ***
	Heroín	CV 0,054 ***
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	-
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	CV 0,067 ***
	Steroidy / anaboliká	CV 0,067 ***
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	-
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	-
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	CV 0,052 ***
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	SKK 0,136 ***
	Hašiš	SKK 0,104 ***
	Pervitín	CV 0,103 ***
	Kokaín	CV 0,077 ***
	Heroín	CV 0,083 ***
	LSD	CV 0,089 ***
	Extáza	CV 0,098 ***
	NPL	CV 0,081 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.19. :

- **T1** – So zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov rástol podiel denných fajčiarov (od 28,1 % rodičov žijúcich v súlade po 41,4 % u rozvedených rodičov)
- **FD1** – So zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov rástla závislosť na nikotíne, podieľ silne a veľmi silne závislých fajčiarov vzrástol z 51,1 % v rodine, kde prevláda, či prevládal medzi rodičmi súlad na 56,6 % u rozvedených rodičov
- **A1** – So zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov sa na jednej strane zvyšoval podiel respondentov, ktorí pili za posledných 30 dní (z 65,6 % žijúcich v súlade na 71,9 % u rozvedených), na druhej strane klesalo percento tých, ktorí nikdy nepili (z 12,5 % na 9,1 %)
- **A3** – So zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov sa na jednej strane zvyšoval podiel respondentov, ktorí pijú najčastejšie, minimálne 2 – 3 krát za týždeň (z 16,8 % na 20 %), na druhej strane klesalo percento tých, ktorí vobec nepijú (z 9,8 % na 7,5 %)
- **A12** – So zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov sa na jednej strane zvyšoval podiel respondentov, ktorí pijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti, minimálne raz za týždeň (z 7,3 % na 12,4 %), na druhej strane klesalo percento tých, ktorí takto nárazovo nepijú (z 53,3 % na 46,5 %)
- **AC1** - najväčší podiel tých, ktorí sa hnevali niekedy, že ich ľudia kritizujú za pitie je v skupine respondentov, ktorých rodičia žili, alebo žijú v nesúlade (50,5 %)

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

- **AC1** - najmenší podiel tých, ktorí odpovedali na otázku "Museli ste si niektoré ráno vypiť na upokojenie nervov alebo prekonanie zlých pocitov po pití ako sú potenie, tras rúk či tzv. „opica" ? bol v skupine respondentov, ktorých rodičia žili, alebo žijú v harmónii (26,8 %)
- **L1** – Najväčšiu konzumáciu liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov sme zaznamenali v skupine respondentov, ktorých rodičia žili, alebo žijú v nesúlade (12,4 %)
- **N11** – Najväčší nesúhlas s povolením užívania drog vyjadrili respondenti rodičov, ktorí žili, resp. žijú v súlade (86,7 %)
- **N13** – Vnímanie dôsledkov užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre respondenta osobne a pre jeho blízke okolie v prípade :
    - **straty osobnosti užívateľa drog** sa znižuje so zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov (z 27,8 % u rodičov žijúcich v súlade na 24,9 % u rozvedených rodičov)
    - **zdravotných problémov užívateľa drog** sa znižuje so zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov (z 31,4 % u rodičov žijúcich v súlade na 24,7 % u rozvedených rodičov)
    - **sociálnych problémov** sa znižuje so zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov (z 36,8 % u rodičov žijúcich v súlade na 29 % u rozvedených rodičov)
    - **šírenia vírusu HIV/AIDS, hepatitídy** sa znižuje so zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov (z 41,6 % u rodičov žijúcich v súlade na 36,1 % u rozvedených rodičov)
    - **finančných strát pre** sa znižuje so zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov (z 28,5 % u rodičov žijúcich v súlade na 23 % u rozvedených rodičov)
    - **rastu kriminality** sa znižuje so zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov (z 39,8 % u rodičov žijúcich v súlade na 32 % u rozvedených rodičov)

- **PL2** – V tabuľke č.20. je distribúcia užitia drog podľa RA1. Medzi užívaním drog a RAF 1 je slabá závislosť. Uvádzané sú len štatisticky významné závislosti. So zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov rastie užitie drog.

Tabuľka č.20. Distribúcia užitia drog podľa rodinného života rodičov – RA 1

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**RA 1** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Min. hodnota	Max. hodnota
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	12,7 % -1.skupina	29,5 % - 3.skupina
	Amfetamíny	0,8 % - 1.skupina	4,2 % - 2.skupina
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	1,6 % - 1.skupina	5,2 % - 2.skupina
	Extázu	2,1 % - 1.skupina	7,1 % - 2.skupina
	LSD	0,5 % - 1.skupina	2,1 % - 2.skupina
	Halucinogénne huby a rastliny	1,0 % - 1.skupina	3,0 % - 3.skupina
	Kokaín	0,4 % - 1.skupina	2,6 % - 3.skupina

Pozn. : vlastné spracovanie

Pokračovanie **Tabuľka č.20.** Distribúcia užitia drog podľa rodinného života rodičov

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**RAF 1** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Min. hodnota	Max. hodnota
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Heroín	0,3 % - 1.skupina	1,3 % - 2.skupina
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	0,5 % - 1.skupina	2,2 % - 2.skupina
	Steroidy / anaboliká	1 % - 1.skupina	3,2 % - 2.skupina
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	0,6 % - 1. a 3.skupina	2,0 % - 2.skupina

- **DO1** – Medzi rodinným životom rodičov a dostupnosťou drog existuje slabá závislosť. So zhoršujúcim sa rodinným životom rodičov klesá nedostupnosť drog. V tabuľke č.21. je distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa rodinného života rodičov – RA 1

Tabuľka č.21. Distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa rodinného života rodičov

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**RA 1***(nezávislá premenná)* **(bolo by to nemožné v %)**	
		Max.hodnota	**Min.hodnota**
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	43,1 % – 1.skupina	31,9 % – 2.skupina
	Hašiš	55,4 % – 1.skupina	46,7 % – 3.skupina
	Pervitín	56,9 % – 1.skupina	46,6 % – 2.skupina
	Kokaín	60,8 % – 1.skupina	52,1 % – 2.skupina
	Heroín	61,2 % – 1.skupina	52,5% – 2.skupina
	LSD	60,6 % – 1.skupina	51,6 % – 2.skupina
	Extáza	56,5 % – 1.skupina	48,1 % – 3.skupina
	NPL	61,2 % – 1.skupina	57,5 % – 3.skupina

Pozn. : vlastné spracovanie

2.1.6. Vzdelanie vo vzťahu k vybraným vysvetlovaným premenným

Posudzovali sme vplyv vysvetľujúcej premennej „**D4. Najvyššie ukončené vzdelanie“** na distribúciu hodnôt vysvetľovaných premenných uvedených v odstavci 1.1. V tabuľke č.22 je distribúcia respondentov podľa najvyššieho ukončeného vzdelania, ďalej len vzdelanie.

Tabuľka č.22. Distribúcia respondentov podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Najvyššie ukončené vzdelanie:		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	základné	910	11,3	11,3	11,3
	stredoškolské bez maturity	2177	27,1	27,1	38,4
	stredoškolské s maturitou	3657	45,5	45,5	84,0
	vysokoškolské	1285	16,0	16,0	100,0
	Total	8029	100,0	100,0	

Tabuľka.č.23 Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od vzdelania respondentov

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Vysvetľované *(závislé)* **premenné**		**Vzdelanie** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?		SKK 0,124 ***
„FD1“ modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne		SKK - 0,167 ***
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?		CV 0,102 ***
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?		CV 0,108 ***
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?		SKK 0,075 ***
AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :	Hnevali ste sa niekedy, že Vás ľudia kritizujú za Vaše pitie	CV 0,148 ***
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		SKK - 0,044 ***
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		SKK - 0,086 ***
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		SKK - 0,038 *
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		-
N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“		CV 0,055 ***
N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva,ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie	strata osobnosti užívateľa drog	SKK 0,062 ***
	zdravotné problémy užívateľa drog	SKK 0,049 ***
	sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog	SKK 0,037 ***
	šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy	SKK 0,029 **
	finančné straty pre spoločnosť	SKK 0,023 *
	rast kriminality	SKK 0,034 **

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Pokračovanie **Tabuľka.č.24** Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od rodinného života rodičov

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Otázka	Vysvetľované (závislé) premenné		**Vzdelanie (**vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš		CV 0,053 ***
	Amfetamíny		*nevýznamné na HV =0,05*
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*		CV 0,031 *
	Extázu		*nevýznamné na HV =0,05*
	LSD		*nevýznamné na HV =0,05*
	Netalín		*nevýznamné na HV =0,05*
	Halucinogénne huby a rastliny		*nevýznamné na HV =0,05*
	Kokaín		*nevýznamné na HV =0,05*
	Heroín		CV 0,038 **
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodein, Dolsin)*		*nevýznamné na HV =0,05*
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*		SKK 0,054 ***
	Steroidy / anaboliká		*nevýznamné na HV =0,05*
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)		CV 0,039 **
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)		*nevýznamné na HV =0,05*
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman		*nevýznamné na HV =0,05*
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog		Marihuana	CV 0,082 ***
		Hašiš	CV 0,054 ***
		Pervitín	CV 0,045 ***
		Kokaín	CV 0,035 *
		Heroín	CV 0,040 **
		LSD	CV 0,041 **
		Extáza	CV 0,049 ***
		NPL	CV 0,043 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.24. :

☞ **T1 – So zvyšujúcim sa vzdelaním klesal podiel denných fajčiarov(od 31,2 % - ZŠ do 18,3 % - VŠ) a rástol podiel nefajčiarov (od 48,0 % po 58,6 %)**

- **FD1** – **So zvyšujúcim sa vzdelaním rástla klesala závislosť na nikotíne**, podiel silne a veľmi silne závislých fajčiarov klesol z 61,3 % u respondentov so ZŠ na 44,4 % u respondentov s VŠ vzdelaním
- **A1** – Respondenti so vzdelaním vyšším ako základným sa zaradili do jedného zhluku oproti respondentom so ZŠ, ktorí mali najväčší podiel tých, ktorí nikdy nepili (24,7 %) oproti 9,3 %

doterajších abstinentov vo vytvorenom zhluku. Taktiež respondentov so ZŠ, ktorí pili za posledných 30 dní bol nižší oproti respondentom s iným vzdelaním (53,3% oproti 69%)

- **A3** – **Respondenti so VŠ a SOŠ s maturitou sa zaradili do jedného zhluku, kde bol najväčší podiel súčasných abstinentov (9 %) oproti respondentom so SOŠ bez maturity s najväčším podielom respondentov pijúcich s frekvenciou 4 krát a častejšie za týždeň (8,8%)**
- **A12** – So zvyšujúcim sa vzdelaním sa na jednej strane znižoval podiel respondentov, ktorí pijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti, minimálne raz za týždeň (z 12 % na 3,3 %), na druhej strane rástlo percento tých, ktorí takto nárazovo nepijú nikdy (z 52,1 % na 59,,6 %)
- **AC1** - Najväčší podiel tých, ktorí sa hnevali niekedy, že ich ľudia kritizujú za pitie je v skupine respondentov so SOŠ bez maturity (47,7 %)
- **L1** –**Konzumácia liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov sa znižuje so zvyšujúcim sa vzdelaním (z 9,5 % na 6,6 %)**
- **L3** –Frekvencia užívania liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov klesá so zvyšujúcim sa vzdelaním. Podiel tých, ktorí ich užívajú minimálne 2 – 3 krát za týždeň je u respondentov so ZŠ 50 %, u respondentov s VŠ 41 %
- **L8** - **Konzumácia liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov sa znižuje so zvyšujúcim sa vzdelaním (z 7,4 % na 4,1 %)**
- **N11 – Najväčšiu mieru súhlasu s povolením užívania drog vyjadrili respondenti so ZŠ (3 %) oproti tomu najvyššiu mieru nesúhlasu vyjadrili respondenti s VŠ (87,1 %)**
- **N13** – Vnímanie dôsledkov užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre respondenta osobne a pre jeho blízke okolie v prípade :
    - **straty osobnosti užívateľa drog** sa zvyšuje so vzdelaním (z 22,4 % u respondentov so ZŠ na 32,4 % u respondentov s VŠ)
    - **zdravotných problémov užívateľa drog** sa zvyšuje so vzdelaním (z 27,2 % u respondentov so ZŠ na 34,8 % u respondentov s VŠ)
    - **sociálnych problémy** sa zvyšuje so vzdelaním (z 32,4 % u respondentov so ZŠ na 37,3 % u respondentov s VŠ)
    - **šírenia vírusu HIV/AIDS, hepatitídy** sa zvyšuje so vzdelaním (z 38,8 % u respondentov so ZŠ na 43,5 % u respondentov s VŠ)
    - **finančných strát pre** sa zvyšuje so vzdelaním (z 27,8 % u respondentov so ZŠ na 30,7 % u respondentov s VŠ)
    - **rastu kriminality** sa zvyšuje so vzdelaním (z 36,2 % u respondentov so ZŠ na 40,9 % u respondentov s VŠ)

- **PL2** – Medzi užívaním drog a vzdelaním je slabá závislosť. V tabuľke č.25. je distribúcia užitia drog podľa vzdelania. Uvádzané sú len štatisticky významné závislosti.

Tabuľka č.25. Distribúcia užitia drog podľa vzdelania respondentov

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Vzdelanie** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Min. hodnota	Max. hodnota
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	**Marihuanu / hašiš**	**12,8 % -SOŠ bez maturity**	**17,4 % - SOŠ**
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	1,6 % - VŠ	3,3 % - ZŠ
	Heroin	0,2 % - VŠ	1 % - ZŠ
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	0,3 % - VŠ	2,1 % - ZŠ
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	0,3 % - ostatní	1 % - ZŠ

Pozn. : vlastné spracovanie

Vysvetľované *(závislé)* **premenné**	**Pohlavie** **(**vysvetľujúca) premenná) *typ a*

- **DO1** – Medzi dostupnosťou drog a vzdelaním je slabá závislosť. Vytvoril sa jeden zhluk SOŠ s maturitou a VŠ pri každej premennej „droga“. V tabuľke č.26. je distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa vzdelania

Tabuľka č.26. Distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa vzdelania

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Vzdelanie***(nezávislá premenná)* **(maximálne hodnoty v%)**	
		nemožné	**veľmi ľahké**
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	47,8 % – SOŠ bez maturity	21,0 - ZŠ
	Hašiš	58,7 % – SOŠ bez maturity	7,8 - ZŠ
	Pervitín	59,7 % – SOŠ bez maturity	6,7 - ZŠ
	Kokaín	62,8 % – SOŠ bez maturity	4,5 - ZŠ
	Heroín	63,7 % – SOŠ bez maturity	4,8 - ZŠ
	LSD	63,0 % – SOŠ bez maturity	4,7 - ZŠ
	Extáza	59,4 % – SOŠ bez maturity	8,5 - ZŠ
	NPL	63,0 % – SOŠ bez maturity	5,0 - ZŠ

Pozn. : vlastné spracovanie

2.1.7. Vzťah premennej pohlavie na vybrané vysvetľované premenné v jednotlivých moduloch

Posudzovali vplyv vysvetľujúcej premennej „**D1. Pohlavie“** na distribúciu hodnôt vysvetľovaných premenných uvedených v odstavci 1.1. V tabuľke č.27 je distribúcia respondentov podľa pohlavia.

Tabuľka č.27. Distribúcia respondentov podľa pohlavia

Pohlavie		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Muž	3410	42,5	42,5	42,5
	Žena	4619	57,5	57,5	100,0
	Total	8029	100,0	100,0	

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

		veľkosť korelačného koeficientu
T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?		SKK 0,242 ***
„FD1“ modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne		SKK - 0,211 ***
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?		SKK 0,242 ***
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?		SKK 0,242 ***
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?		SKK 0,242 ***
AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :		*nevýznamné na HV =0,05*
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		SKK 0,116 ***
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		*nevýznamné na HV =0,05*
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		CV 0,040 **
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		*nevýznamné na HV =0,05*
N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“		SKK 0,107 ***
N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie	strata osobnosti užívateľa drog	SKK 0,100 ***
	zdravotné problémy užívateľa drog	SKK 0,101 ***
	sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog	SKK 0,081 ***
	šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy	SKK 0,080 ***
	finančné straty pre spoločnosť	SKK 0,084 ***
	rast kriminality	SKK 0,083 ***

Tabuľka.č.28 Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od pohlavia respondentov

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
CV – Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Pokračovanie **Tabuľka.č.28** Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od pohlavia

Otázka	Vysvetľované (závislé) premenné	**pohlavie** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	PHI 0,178 ***
	Amfetamíny	PHI 0,178 ***
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	PHI 0,178 ***
	Extázu	PHI 0,178 ***
	LSD	PHI 0,178 ***
	Netalín	PHI 0,178 ***
	Halucinogénne huby a rastliny	PHI 0,178 ***
	Kokaín	PHI 0,178 ***
	Heroín	PHI 0,178 ***
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	PHI 0,178 ***
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	PHI 0,178 ***
	Steroidy / anaboliká	PHI 0,178 ***
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	PHI 0,178 ***
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	PHI 0,178 ***
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	PHI 0,178 ***
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	SKK - 0,219 ***
	Hašiš	SKK - 0,177 ***
	Pervitín	SKK - 0,180 ***
	Kokaín	SKK - 0,151 ***
	Heroín	SKK - 0,143 ***
	LSD	SKK - 0,156 ***
	Extáza	SKK - 0,181 ***
	NPL	SKK - 0,143 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
PHI - koeficient asociácie
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.28. :

☞ **T1 – Muži sú vo väčšej miere fajčiari oproti ženám. Denných fajčiarov mužov je 40,3 % oproti 22,8 % ženám. Nikdy nefajčilo 57,3 % žien oproti 33,3 % mužov**

- **FD1** – Muži sú vo väčšej miere závislí na nikotíne než ženy. Podiel silne a veľmi silne závislých mužov je 61,7 % oproti 41,8% žien. Žiadnu, alebo malú závislosť vykazuje 28,9 % žien oproti 15,1 % mužov
- **A1** – Muži pijú s menšími prestávkami ako ženy. Podiel mužov, resp. žien, ktorí pili za posledných 30 dní bol 75,1 % resp. 58,4 %

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

- **A3 – Muži pijú častejšie. Podiel mužov, resp. žien, ktorí pijú minimálne 2 – 3 krát za týždeň bol 29,8 %, resp. 5,9 %**
- **A12** – Muži pijú väčšie množstvá alkoholu ako ženy. Podiel mužov, resp. žien, ktorí pijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti, minimálne raz za týždeň bol 13,8 %, resp. 3 %
- **L1** – Ženy sú väčšími konzumentmi liekov ako muži. Konzumáciu liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov sme zaznamenali u žien v 11,2 % oproti mužom v 4,7 %
- **L8** – Ženy sú väčšími konzumentmi liekov opiátov ako muži. Konzumáciu liekov opiátov za posledných 12 mesiacov sme zaznamenali u žien v 4,4 % oproti mužom v 5,1 %
- **N11 – Ženy majú zápornejší postoj k názoru na povolenie drog než muži. Nesúhlasia s povolením užívania drog v 88,5 %, oproti 81,1 % mužov**
- **N13** – Ženy tiež vnímajú dôsledky užívania drog ako väčšie nebezpečenstvo, ohrozenia pre respondenta osobne a pre jeho blízke okolie než muži vo všetkých otázkach. V prípade :
    - **straty osobnosti užívateľa drog** to 29,8 % žien, resp. 23,8 % mužov vníma ako najväčšiu hrozbu
    - **zdravotných problémov užívateľa drog** to 33,9 % žien, resp. 26,5 % mužov vníma ako najväčšiu hrozbu
    - **sociálnych problémov** to 37,9 % žien, resp. 32,1% mužov vníma ako najväčšiu hrozbu
    - **šírenia vírusu HIV/AIDS, hepatitídy** to 42,4 % žien, resp. 37,3 % mužov vníma ako najväčšiu hrozbu
    - **finančných strát pre** to 29,8 % žien, resp. 24,8 % mužov vníma ako najväčšiu hrozbu
    - **rastu kriminality** to 40,7 % žien, resp. 34,7 % mužov vníma ako najväčšiu hrozbu

- **PL2** – Medzi pohlavím a užitím drogy je slabá závislosť. Ženy užívajú každý druh drogy menej ako muži. V tabuľke č.29. je distribúcia užitia drog podľa pohlavia. Uvádzané sú len štatisticky významné závislosti.

Tabuľka č.29. Distribúcia užitia drog podľa pohlavia

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**pohlavie** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		muži	ženy
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	22,4 %	9,4 %
	Amfetamíny	2,.3 %	0,6 %
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	4,5 %	0,8 %
	Extázu	5,1 %	1,2 %
	LSD	1,6 %	0,1 %
	Netalín	0,3 %	0,1 %
	Halucinogénne huby a rastliny	2,6 %	0,3 %
	Kokaín	1,2 %	0,2 %
	Heroín	0,8 %	0,1 %
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	1 %	0,5 %
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	1,4 %	0,2 %
	Steroidy / anaboliká	2,5 %	0,3 %
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv.nové psychoaktívne látky – NPL)	0,8 %	0,1 %
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	0,5 %	0,1 %

	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	1,3 %	0,2 %

Pozn. : vlastné spracovanie

- **DO1** – Medzi pohlavím a dostupnosťou drogy je slabá závislosť. Ženy majú väčší problém zohnať drogu ako muži. V tabuľke č.30. je distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa pohlavia

Tabuľka č.30. Distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa pohlavia

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**pohlavie***(nezávislá premenná)* **(bolo by to nemožné v %)**	
		muži	**ženy**
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	31 %	50,4 %
	Hašiš	45 %	61,5 %
	Pervitín	46,4 %	63 %
	Kokaín	52,1 %	66,1 %
	Heroín	53 %	66,4 %
	LSD	52,9 %	67,6 %
	Extáza	46 %	62,8 %
	NPL	52,8 %	66,4 %

Pozn. : vlastné spracovanie

2.1.8. Náboženské presvedčenie vo vzťahu k vybraným vysvetľovaným premenným v jednotlivých moduloch

Posudzovali sme vplyv vysvetľujúcej premennej „**D7. Ste nábožensky veriaci ?“** na distribúciu hodnôt vysvetľovaných premenných uvedených v odstavci 1.1. V tabuľke č.31 je distribúcia respondentov podľa viery.

Tabuľka č.31. Distribúcia respondentov podľa viery

Ste nábožensky veriaci?		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	áno	5528	68,9	68,9	68,9
	nie	2501	31,1	31,1	100,0
	Total	8029	100,0	100,0	

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Vysvetľované *(závislé)* **premenné**	**viera (**vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?	SKK - 0,167 ***
„FD1“ modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne	CV 0,066 ***
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?	SKK - 0,089 ***
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?	SKK - 0,146 ***
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?	SKK - 0,127 ***
AC1. Ktoré z nasledujúcich pocitov alebo stavov ste už zažili? :	-

L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		*nevýznamné na HV =0,05*
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		*nevýznamné na HV =0,05*
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		*nevýznamné na HV =0,05*
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		SKK 0,222 ***
N 11 "Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť"		SKK - 0,118 ***
N 13 Do akej miery vnímate dôsledky užívania drog ako nebezpečenstva, ohrozenia pre Vás osobne a pre Vaše blízke okolie	strata osobnosti užívateľa drog	SKK - 0,117 ***
	zdravotné problémy užívateľa drog	SKK - 0,118 ***
	sociálne problémy (nezamestnanosť, rozpad rodiny, sociálne vylúčenie) užívateľa drog	SKK - 0,115 ***
	šírenie vírusu HIV/AIDS, hepatitídy	SKK - 0,103 ***
	finančné straty pre spoločnosť	SKK - 0,100 ***
	rast kriminality	SKK - 0,088 ***

Tabuľka.č.32 Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od viery

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV – Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Pokračovanie **Tabuľka.č.32** Popis závislostí uvedených vysvetľovaných premenných od viery

Otázka	**Vysvetľované (závislé) premenné**	**viera** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	PHI - 0,157 ***
	Amfetamíny	PHI - 0,054 ***
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	PHI - 0,084 ***
	Extázu	PHI - 0,099 ***
	LSD	PHI - 0,042 ***
	Netalín	-

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

	Halucinogénne huby a rastliny	PHI - 0,055 ***
	Kokaín	PHI - 0,056 ***
	Heroín	PHI - 0,041 ***
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	-
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	PHI - 0,027 *
	Steroidy / anaboliká	PHI - 0,039 ***
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv.nové psychoaktívne látky – NPL)	-
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	PHI 0,023 *
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	-
Do 1. Aké ťažké by bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Marihuana	SKK 0,152 ***
	Hašiš	SKK 0,112 ***
	Pervitín	SKK 0,116 ***
	Kokaín	SKK 0,087 ***
	Heroín	SKK 0,076 ***
	LSD	SKK 0,098 ***
	Extáza	SKK 0,130 ***
	NPL	SKK 0,064 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
PHI - koeficient asociácie
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.32. :

- **T1 – veriaci fajčia v menšej miere než neveriaci. Denných fajčiarov veriacich je 26,3 % oproti 43,0 % neveriacim. Nikdy nefajčilo 50,1 % veriacich oproti 34,8 % neveriacich**
- **FD1** – neveriaci sú v o niečo málo väčšej miere závislí na nikotíne než veriaci. Podiel silne a veľmi silne závislých neveriacich je 53,6 % oproti 52,8 % veriacich. Žiadnu, alebo malú závislosť vykazuje 21,6 % veriacich oproti 20,1 % neveriacich
- **A1** – neveriaci pijú s menšími prestávkami ako veriaci. Podiel neveriacich, resp. veriacich, ktorí pili za posledných 30 dní bol 73,1 % resp. 63,9 %
- **A3 – Respondenti bez náboženského presvedčenia pijú častejšie**. Podiel neveriacich, resp. veriacich, ktorí pijú minimálne 2 – 3 krát za týždeň bol 24,8 %, resp. 15,2 %
- **A12** – neveriaci pijú väčšie množstvá alkoholu ako veriaci. Podiel neveriacich, resp. veriacich, ktorí pijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti, minimálne raz za týždeň bol 12,2 %, resp. 6,9 %
- **L10** – veriaci sú častejšími konzumentmi liekov na báze opiátov ako neveriaci. Konzumáciu liekov na báze opiátov /opioidov minimálne 2 - krát za týždeň sme zaznamenali u veriacich v 27,7 % oproti neveriacim v 8,6 %
- **N11 – veriaci majú zápornejší postoj k názoru na povolenie drog než neveriaci. Nesúhlasia s povolením užívania drog v 87,6 %, oproti 78,7 % neveriacich**
- **N13** – veriaci tiež vnímajú dôsledky užívania drog ako väčšie nebezpečenstvo, ohrozenia pre respondenta osobne a pre jeho blízke okolie než neveriaci vo všetkých otázkach. V prípade :

- **straty osobnosti užívateľa drog** to 28,3 % veriacich, resp. 23,7 % neveriacich vníma ako najväčšiu hrozbu
- **zdravotných problémov užívateľa drog** to 31,9 % veriacich, resp. 26,6 % neveriacich vníma ako najväčšiu hrozbu
- **sociálnych problémy** to 37,1 % veriacich, resp. 30,8 % neveriacich vníma ako najväčšiu hrozbu
- **šírenia vírusu HIV/AIDS, hepatitídy** to 41,9 % veriacich, resp. 35,2 % neveriacich vníma ako najväčšiu hrozbu
- **finančných strát pre** to 28,4 % veriacich, resp. 24,1 % neveriacich vníma ako najväčšiu hrozbu
- **rastu kriminality** to 39,1 % veriacich, resp. 34,6 % neveriacich vníma ako najväčšiu hrozbu

- **PL2** – Medzi vierou a užitím drogy je slabá závislosť. V tabuľke č.33. je distribúcia užitia drog podľa viery. Veriaci užívajú každý druh drogy, okrem syntetických katiónov, ktoré užívajú menej ako neveriaci. Uvádzané sú len štatisticky významné závislosti.

Tabuľka č.33. Distribúcia užitia drog podľa viery

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**viera** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		veriaci	neveriaci
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	12,0 %	24,4 %
	Amfetamíny	1 %	2,4 %
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	1,7 %	4,6 %
	Extázu	2,0 %	5,7 %
	LSD	0,6 %	1,4 %
	Halucinogénne huby a rastliny	1,0 %	2,5 %
	Kokaín	0,4 %	1,4 %
	Heroín	0,3 %	0,8 %
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	0,6 %	1,2 %
	Steroidy / anaboliká	1,0 %	2,0 %
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	0,4 %	0,1 %

Pozn. : vlastné spracovanie

- **DO1** – Medzi náboženským presvedčením respondentov a vnímanou dostupnosťou drogy je slabá závislosť. Veriaci majú väčší problém zohnať drogu ako neveriaci. V tabuľke č.34. je distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa viery

Tabuľka č.34. Distribúcia miery obtiažnosti získania jednotlivých drog podľa viery

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**pohlavie***(nezávislá premenná)* **(bolo by to nemožné v %)**	
		veriaci	**neveriaci**
Do 1. Aké ťažké by	Marihuana	44,7 %	32,0 %
	Hašiš	56,5 %	46,3 %

bolo pre Vás - v prípade, že by ste chceli - v priebehu 24 hodín zohnať niektorú z nasledujúcich drog	Pervitín	57,7 %	47,9 %
	Kokaín	61,5 %	53,9 %
	Heroín	61,8 %	55,2 %
	LSD	61,6 %	52,9 %
	Extáza	57,9 %	46,8 %
	NPL	61,4 %	55,6 %

Pozn. : vlastné spracovanie

2.2. Analýza vzťahov medzi ústrednými premennými v jednotlivých moduloch navzájom

V tejto časti budeme analyzovať vzťah medzi ústrednými premennými v jednotlivých moduloch navzájom uvedenými v časti 1.2.

2.2.1. Fajčenie vo vzťahu k vo vzťahu k vybraným ústredným premenným v jednotlivých moduloch

Posudzovali sme vplyv premennej „**T1**. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?“ na distribúciu hodnôt ostatných premenných uvedených v odstavci 1.2. Medzi posudzovanými premennými existuje slabá až stredne silná závislosť. V tabuľke č.35 je distribúcia fajčiarov v súbore.

Tabuľka č.35 Distribúcia fajčiarov v súbore

T1_Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Áno, fajčím denne	2529	31,5	31,6	31,6
	Áno, v priebehu uplynulých 30 dní	297	3,7	3,7	35,3
	Áno, v priebehu posledných 12 mesiacov	148	1,8	1,8	37,1
	Áno, niekedy dávnejšie	1411	17,6	17,6	54,8
	Nikdy som nefajčil(-a)	3622	45,1	45,2	100,0
	Total	8007	99,7	100,0	
Missing	Nechce odpovedať, Bez odpovede	22	,3		
Total		8029	100,0		

Tabuľka.č.36 Popis závislostí uvedených premenných od fajčenia.

Vysvetľované (závislé) premenné	**Fajčenie** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?	SKK 0,231 ***

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?		SKK 0,307 ***
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?		SKK 0,316 ***
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		CV 0,066 ***
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		CV 0,121 ***
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		CV 0,090 ***
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		CV 0,158 **
N 11 "Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povolit"		SKK 0,113 ***
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	CV 0,306 **
	Amfetamíny	CV 0,174 **
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	CV 0,188 **
	Extázu	CV 0,153 **
	LSD	CV 0,188 **
	Netalín	*malý počet*
	Halucinogénne huby a rastliny	CV 0,118 **
	Kokaín	CV 0,084 **
	Heroín	CV 0,073 **
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	CV 0,161 **
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	CV 0,128 **
	Steroidy / anaboliká	CV 0,167 **
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	CV 0,258 **
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	CV 0,174 **
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	CV 0,167 **

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.36. :

- **A1 – S klesajúcou mierou fajčenia klesá i užívanie alkoholu. Podiel respondentov denných fajčiarov, resp. nefajčiarov, ktorí pili za posledných 30 dní bol 78,4 %, resp. 55,3,9 %**
- **A3 – S klesajúcou mierou fajčenia klesá i frekvencia užívania alkoholu. Podiel respondentov denných fajčiarov, resp. nefajčiarov, ktorí pijú minimálne 2 – 3 krát za týždeň bol 31,9 %, resp. 8,5 %**
- **A12** – S klesajúcou mierou fajčenia klesá i množstvo vypitého alkoholu. Podiel respondentov denných fajčiarov, resp. nefajčiarov, ktorí pijú 5 a viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti, minimálne raz za týždeň bol 15,1 %, resp. 3,8 %
- **L1** – Najväčšia miera užívanie liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (raz, alebo viackrát) je u fajčiarov, ktorí fajčili v priebehu posledných 12 mesiacov (20,9 %)

- **L3** – Najmenšia frekvencia užívanie liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú (minimálne 2 – 3 krát za týždeň) je u fajčiarov, ktorí fajčili v priebehu posledných 12 mesiacov (32,2 %)
- **L8** - Najväčšia miera užívanie liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (raz, alebo viackrát) je u fajčiarov, ktorí fajčili v priebehu posledných 12 mesiacov (21,9 %)
- **L10** – Najväčšia frekvencia užívania liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú (minimálne 2 – 3 krát za týždeň) je u fajčiarov, ktorí fajčili v priebehu posledných 12 mesiacov (40,0 %)
- **N11** – S klesajúcou mierou fajčenia narastá nesúhlas s povolením užívania drog. Podiel respondentov denných fajčiarov, resp. nefajčiarov, ktorí nesúhlasia s povolením užívania drog bol 80,6 %, resp. 88,9 %
- **PL2** – Medzi fajčením a užitím drogy (každej skúmanej drogy) je slabá závislosť. **Je zaujímavé, že najväčší podiel užívateľov drog je v kategórii príležitostných fajčiarov, t.j. respondentov, ktorí fajčili v priebehu posledných 12 mesiacov a tento jav sme namerali pri každom druhu užitej drogy.** V tabuľke č.37. je distribúcia užitia drog podľa fajčenia.

Tabuľka č.37. Distribúcia užitia drog podľa fajčenia

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Fajčenie** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Max.hodnota *(v priebehu posledných 12 mesiacov)*	**Min.hodnota** *(nikdy)*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama ...	Marihuanu / hašiš	27,8 %	5,3 %
	Amfetamíny	2,5 %	0,2 %
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	5,1 %	0,5 %
	Extázu	6,4 %	0,7 %
	LSD	1,7 %	0,1 %
	Halucinogénne huby a rastliny	2,6 %	0,3 %
	Kokaín	1,4 %	0,2 %
	Heroín	1,1 %	0,1 %
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	0,8 %	0,2 %
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	1,5 %	0,1 %
	Steroidy / anaboliká	1,9 %	0,3 %
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	0,4 %	0,1 %
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	0,2 %	0 %
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	0,8 %	0,2 %

Pozn. : vlastné spracovanie

2.2.2. Užívanie alkoholu vo vzťahu k vo vzťahu k vybraným ústredným premenným v jednotlivých moduloch

Posudzovali sme vplyv premennej **„A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?“** na distribúciu hodnôt ostatných premenných uvedených v odstavci 1.2. Medzi posudzovanými premennými existuje slabá závislosť. V tabuľke č.38 je distribúcia odpovedí v súbore.

Tabuľka č.38 Distribúcia užívateľov alkoholu v súbore

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	áno, v priebehu uplynulých 30 dní	5336	66,5	66,8	66,8
	áno, v priebehu posledných 12 mesiacov	978	12,2	12,2	79,0
	áno, niekedy dávnejšie ako 12 mesiacov	750	9,3	9,4	88,4
	nikdy som nepil/-a	924	11,5	11,6	100,0
	Total	7987	99,5	100,0	
Missing	Nechce odpovedať, Bez odpovede	42	,5		
Total		8029	100,0		

Tabuľka.č.39 Popis závislostí uvedených premenných od užívania alkoholu

Vysvetľované (závislé) premenné		**Pitie alkoholu** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?		SKK - 0,088 ***
L3. Ako často užívate lieky na ukľudnenie alebo nespavosť ?		SKK - 0,270 ***
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?		CV 0,066 ***
L 10. Ako často užívate lieky na báze opiátov?		SKK - 0,209 ***
N 11 "Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť"		*malé čísla*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuanu / hašiš	SKK 0,171 ***
	Amfetamíny	CV 0,060 ***
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	SKK 0,038 **
	Extázu	SKK 0,081 ***
	LSD	SKK 0,032 **
	Netalín	*malé čísla*
	Halucinogénne huby a rastliny	SKK 0,046 ***
	Kokaín	*nevýznamné na HV = 0,05*
	Heroín	*nevýznamné na HV = 0,05*
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	CV 0,059 ***
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	SKK 0,031 **
	Steroidy / anaboliká	CV 0,034 *
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	*nevýznamné na HV = 0,05*
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	*nevýznamné na HV = 0,05*
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	CV 0,052 ***

Pozn. : vlastné spracovanie

**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.39. :

- L1 – S klesajúcou mierou užívania alkoholu rastie užitie liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (raz, alebo viackrát). Od 5,4 % respondentov, ktorí takto užili lieky a ktorí pili za posledných 30 dní po 8 %, ktorí nepili nikdy
- L3 – Frekvencia brania liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú (minimálne 2 – 3 krát za týždeň) sa s klesajúcou mierou užívania alkoholu zvyšuje. Od 31,6 % respondentov, ktorí takto často užívali lieky a ktorí pili za posledných 30 dní po 60,3 %, ktorí nepili nikdy
- **L8** - Najväčšia miera užívanie liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (raz, alebo viackrát) je u respondentov, ktorí pili v priebehu posledných 12 mesiacov (7,7 %)
- **L10** – Frekvencia brania liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov u tých, ktorí ich užívajú (minimálne 2 – 3 krát za týždeň) sa s klesajúcou mierou užívania alkoholu zvyšuje. Od 16,9 % respondentov, ktorí takto často užívali lieky a ktorí pili za posledných 30 dní po 46,1 %, ktorí nepili nikdy
- **PL2** – Medzi užívaním alkoholu a užitím drogy (typ drogy je uvedený v tabuľke č.39) je slabá lineárna (korelačný koeficient Spearman) a iná závislosť(Cramerovo V, viď koeficienty vo vyššie uvedenej tabuľke). Pri lineárnej závislosti klesá užitie drog s poklesom miery pitia. U iného typu závislosti je najväčší podiel užívateľov drog je v kategórii príležitostných pijanov, t.j. respondentov, ktorí pili v priebehu posledných 12 mesiacov. V tabuľke č.40. je distribúcia užitia drog podľa užívania alkoholických nápojov.

Tabuľka č.40. Distribúcia užitia drog podľa užívania alkoholických nápojov

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Pitie** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Max.hodnota	**Min.hodnota** *(nikdy)*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama ...	Marihuanu / hašiš	20,1 % *(v priebehu uplynulých 30 dní)*	2,8 %
	Amfetamíny	3 % *(v priebehu posledných 12 mesiacov)*	0,1 %
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	3 % *(v priebehu uplynulých 30 dní)*	0,3 %
	Extázu	4,1 % *(v priebehu uplynulých 30 dní)*	0,0 %
	LSD	1 % *(v priebehu uplynulých 30 dní)*	0,0 %
	Halucinogénne huby a rastliny	1,8 % *(v priebehu uplynulých 30 dní)*	0,1 %
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	2,0 % *(v priebehu posledných 12 mesiacov)*	0,0 %
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	1 % *(v priebehu uplynulých 30 dní)*	0,0 %
	Steroidy / anaboliká	1,9 % *(v priebehu posledných 12 mesiacov)*	0,0 %
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	1,8 % *(v priebehu posledných 12 mesiacov)*	0,1 %

Pozn. : vlastné spracovanie

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

2.2.3 Užívanie liekov vo vzťahu k vo vzťahu k vybraným ústredným premenným v jednotlivých moduloch

Posudzovali sme vplyv premenných „L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?“ a „L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)? „ na užitie drog uvedených v premennej „PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...“ V tabuľke č.41 je distribúcia odpovedí v súbore.

Tabuľka.č.41 Popis závislostí užitia drog od užívania liekov na ukľudnenie

Vysvetľované (závislé) premenné		**Užitie liekov na ukludnenie** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuana / hašiš	CV 0,038 **
	Amfetamíny	SKK 0,127 ***
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	SKK 0,086 ***
	Extázu	CV 0,052 ***
	LSD	*nevýznamné na HV = 0,05*
	Netalín	*nevýznamné na HV = 0,05*
	Halucinogénne huby a rastliny	SKK 0,052 ***
	Kokaín	CV 0,067 ***
	Heroín	CV 0,042 ***
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	SKK 0,132 ***
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	SKK 0,068 ***
	Steroidy / anaboliká	CV 0,044 ***
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv. nové psychoaktívne látky – NPL)	SKK 0,157 ***
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	CV 0,128 ***
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	SKK 0,119 ***

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie

PL2 – Medzi užívaním liekov na ukľudnenie a užitím drogy (typ drogy je uvedený v tabuľke č.41) je slabá lineárna (korelačný koeficient Spearman) a iná závislosť(Cramerovo V, viď koeficienty vo vyššie uvedenej tabuľke). Pri lineárnej závislosti klesá užitie drog s poklesom miery užívania liekov na

ukľudnenie. U iného typu závislosti je najmenší podiel užívateľov drog v kategórii v ktorej respondenti neužívajú žiadne lieky.
V tabuľke č.42 je uvedená distribúcia užitia drog podľa užívania liekov na ukľudnenie

Tabuľka č.42. Distribúcia užitia drog podľa užívania liekov na ukľudnenie

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Užívanie liekov na ukľudnenie** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Max. hodnota *(užitie)*	**Min. hodnota** *(nikdy)*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama ...	Marihuana / hašiš	23,8 % *(áno, raz)*	15,6 %
	Amfetamíny	7,1 % *(áno, raz)*	1 %
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	8,7 % *(áno, raz)*	2,2 %
	Extázu	9,3 % *(áno, raz)*	3,0 %
	Halucinogénne huby a rastliny	3,9 % *(áno, raz)*	1,3 %
	Kokaín	3,1 % *(áno, raz)*	0,5 %
	Heroín	2,3 % *(áno, raz)*	0,4 %
	Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*	5,5 % *(áno, raz)*	0,4 %
	Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*	3,2 % *(áno, raz)*	0,6 %
	Steroidy / anaboliká	3,4 % *(2 a viac krát)*	0,8 % *(áno, raz)*
	Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv.nové psychoaktívne látky – NPL)	5,0 % *(áno, raz)*	0,1 %
	Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)	3,2 % *(2 a viac krát)*	0,0 % *(áno, raz)*
	Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman	4,8 % *(áno, raz)*	0,4 %

Pozn. : vlastné spracovanie

PL2 – Medzi užívaním liekov na báze opiátov a užitím drogy (typ drogy je uvedený v tabuľke č.43) je slabá závislosť(Cramerovo V, viď koeficienty v tabuľke č.43). Najväčší podiel užívateľov drog je v kategórii v ktorej respondenti užívajú lieky na báze opiátov raz do roka, najmenšia u respondentov, ktorí neužívajú žiadne lieky na báze opiátov.
V tabuľke č.44 je uvedená distribúcia užitia drog podľa užívania liekov na báze opiátov

Tabuľka.č.43 Popis závislostí užitia drog od užívania liekov na báze opiátov

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Vysvetľované (závislé) premenné		**Užitie liekov na báze opiátov** (vysvetľujúca) premenná) *typ a veľkosť korelačného koeficientu*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuana / hašiš	CV 0,039 **
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	CV 0,107 ***
	Extázu	CV 0,040 **
	Ostatné drogy	*nevýznamné na HV = 0,05*

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V

Tabuľka č.44. Distribúcia užitia drog podľa užívania liekov na ukľudnenie

Otázka	**Typ drogy***(závislá premenná)*	**Užívanie liekov na ukľudnenie** *(nezávislá premenná)* **(užitie v %)**	
		Max.hodnota *(raz v priebehu posledných 12 mesiacov)*	**Min.hodnota** *(nikdy)*
PL 2. Vyskúšali ste niekedy Vy sám/sama...	Marihuana / hašiš	26 % *(áno, raz)*	15,7 %
	Pervitín *(Péčko, piko, perník)*	12,2 % *(áno, raz)*	2,2 %
	Extázu	6,8 % *(áno, raz)*	3,0 %

Pozn. : vlastné spracovanie

2.3 Faktorová analýza vybraných položiek v dotazníku

Faktorová analýza rieši redukciu premenných s čo najmenšou stratou informácií. V našom prípade sme zvolili metódu hlavných komponent pre analýzu a prípadnú redukciu (zlúčenie vo vnútri skupín premenných) následných vybraných položiek :

- **N1 až N6 (miera súhlasu, resp. nesúhlasu s aktivitami druhých ľudí)**
- **N9 až N11 (povolenie užívania drog)**
- **N12 (názor na riziko poškodenia ľudí drogami)**
- **N13**
- **PL2**
- **DO1**

Význam jednotlivých premenných N1 až N6 (miera súhlasu, resp. nesúhlasu s aktivitami druhých ľudí)**:**

N 1. Vyskúšať raz alebo dvakrát extázu
N 2. Vyskúšať raz alebo dvakrát heroín
N 3. Fajčiť 10 a viac cigariet denne
N 4. Piť jeden alebo dva poháriky alkoholu niekoľkokrát týždenne
N 5. Fajčiť príležitostne marihuanu alebo hašiš
N 6. Vyskúšať raz alebo dvakrát nové látky s účinkami podobnými drogám

Zistili sme, že pri faktorovej analýze premenných N1 až N6 sa nám vytvorili dve hlavné komponenty :
- 1. komponenta z pôvodných premenných N1, N2, N5 a N6
- 2. komponenta z pôvodných premenných N3 a N4

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Môžeme povedať, že respondenti majú iný pohľad na drogy, (ktoré považujú za jeden viac-menej homogénny celok) a iný pohľad na „bežné“ závislosti ako fajčenie a alkohol, ktoré vytvorili druhú spoločnú kategóriu a ktoré schvaľujú vo väčšej miere ako drogy.

Význam jednotlivých premenných N9 až N11 (povolenie užívania drog)**:**

N 9 “Užívanie marihuany alebo hašiša by sa ľudom malo povoliť“
N 10 “Užívanie pervitínu by sa ľudom malo povoliť“
N 11 “Užívanie všetkých drog by sa ľudom malo povoliť“

Faktorovou analýzou premenných N9 až N6 sa nám vytvorila jedna komponenta, čo znamená, že respondenti považujú tieto drogy za jeden problém.

Význam jednotlivých premenných N12 (názor na riziko poškodenia ľudí drogami) **:**

- **1. Vyskúšať raz alebo dvakrát extázu**
- 2. Vyskúšať **raz alebo dvakrát pervitín**
- 3. Fajčiť 10 a viac cigariet denne
- 4. Piť jeden alebo dva poháriky alkoholu niekoľkokrát týždenne
- 5. Fajčiť príležitostne marihuanu alebo hašiš
- 6. Vyskúšať raz alebo dvakrát nové látky s účinkami podobnými drogám

Zistili sme, že pri faktorovej analýze premenných N12 sa nám vytvorili dve hlavné komponenty :
- 1. komponenta z pôvodných premenných 1, 2, 5 a 6
- 2. komponenta z pôvodných premenných 3 a 4

Môžeme povedať, že podobne ako v prípade analýzy premenných N1 – N6 respondenti majú iný pohľad na drogy, (ktoré z ich pohľadu vytvárajú homogénnu skupinu) a iný pohľad na „bežné“ závislosti ako fajčenie a alkohol , ktoré vytvorili druhú spoločnú kategóriu a ktoré považujú za menej rizikové ako drogy.

Premenné N13, DO1 boli popísané v kapitole 1.3.. Pri obidvoch premenných sme faktorovou analýzou zistili tak v prípade N13, ako i v prípade DO1 môžeme súbor príslušných premenných zlúčiť do jednej komponenty, ktorá bude charakterizovať danú oblasť.

Inak tomu bolo v prípade analýzy premennej PO2 (popis premennej uvedený v kapitole 1.1.). Tu sa nám vyprofilovali **tri hlavné komponenty, ktoré združujú (z hľadiska dát) príbuzné druhy drog** :

1. **komponenta :**

- Netalin
- Iné opiáty než heroín (*metadón, subutex, ópium, Fortral, petidín, kodeín, Dolsin)*
- Inhalanty (*toluén – Téčko, lepidlo, benzín, rozpúšťadlá, riedidlá)*
- Steroidy / anaboliká
- Syntetické kanabinoidy v rastlinných zmesiach alebo v inej forme (tzv.nové psychoaktívne látky – NPL)
- Syntetické katinóny (nové psychoaktívne látky so stimulačným účinkom, obvykle vo forme tabletiek, práškov alebo tekutín)
- Nové psychoaktívne látky rastlinného pôvodu napr. šalvia divinorum,durman

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

2. komponenta :

- Marihuana / hašiš
- Amfetamíny
- Pervitín *(Péčko, piko, perník)*
- Extáza
- Halucinogénne huby a rastliny

3. komponenta :

- LSD
- Kokaín
- Heroín

Lieky a nové psychoaktívne látky (NPL)

ÚVOD

Analýzu premenných a vzťahov medzi liekmi , NPL a premennými, ktoré ovplyvňujú ich distribúciu sme rozdelili podľa obsahu a objemu na:

1.1 Vzťah sociodemografických (vysvetľujúcich, nezávislých) premenných v dotazníku uvedených v otázkach :

- D2. Uveďte prosím, koľko máte rokov ?
- Kraj
- VKO - Aká je veľkosť obce, v ktorej trvalo žijete ?
- RAF 1 Ktorý z uvedených výrokov najlepšie charakterizuje príjmovú situáciu vašej domácnosti?
- RA 1. Ako by ste charakterizovali rodinný život Vašich rodičov?
- D5. V súčasnosti ste (zamestnanie):
- D6. Aký je Váš rodinný stav?
- D4. Najvyššie ukončené vzdelanie
- D1. Pohlavie
- D7. Ste nábožensky veriaci?

k distribúcii hodnôt :

NPL 1. V súčasnosti je možné dostať sa aj k novým produktom, ktoré imitujú účinky nelegálnych drog. Môžu sa nazývať" ,,legálne stimulanty', ,,legálne opojenie, etnobotaniká, výskumné chemikálie a môžu mať rôzne formy , napr. bylinné zmesi, prášky, kryštály, tabletky. Počuli ste už niekedy o týchto produktoch, ktoré majú podobné účinky ako nelegálne drogy?

- NPL 2. Už ste niekedy užili tieto produkty?
- NPL 3. Užili ste tieto produkty v priebehu posledných 12 mesiacov
- L1 Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?
- L8 Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?

2.2 Vzťah ústredných premenných, ktoré charakterizujú jednotlivé moduly :

- T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

- **Otázky T3 až TF5 sú komplexne zhrnuté do novej umelej premennej „FD1“, ktorá je ich konštruktom a ktorá vystupuje ako modifikovaný Fagerströmov test závislosti na nikotíne**
- A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?
- A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?
- A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?
- L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie (sedativa, anxiolytiká) alebo nespavosť (hypnotiká)?
- L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov

Vysvetľujúce premenné (nezávislé) premenné	**(vysvetľovaná premenná, závislá) *typ a veľkosť korelačného koeficientu***

(užívajú sa najmä proti bolesti)?

k distribúcii hodnôt :
NPL 1, NPL2 a NPL3 a NPL8-6 - Stalo sa Vám alebo niekomu z Vášho okolia, že po užití novej psychoaktívnej látky sa objavili také príznaky ako vidiny ?

3. VÝSLEDKY ANALÝZY

Prezentovať a analyzovať budeme len štatisticky významné závislosti medzi skúmanými premennými na hladine významnosti (ďalej len HV) 0,05 s príslušnými štatistickými koeficientmi popisujúcimi silu závislosti s ich hladinami významnosti. Z analýzy sme vylúčili odpovede „neviem“ , „neviem posúdiť“.

3.1. Analýza vzťahov medzi uvedenými (vysvetľujúcimi a vysvetľovanými) premennými v časti 1.1.

Analýza poskytuje prehľad väzieb medzi sociodemografickými ukazovateľmi a premennými charakterizujúcimi správanie respondentov k NPL a liekom.

Tabuľka.č.1 Popis závislostí NPL, L1 a L8 od uvedených sociodemografických premenných

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

	NPL1	NPL2	NPL3	L1	L8
Veková kategória	SKK 0,166 ***			SKK 0,147 ***	SKK 0,038 ***
Kraj	CV 0,127 ***	CV 0,178 ***		CV 0,049 ***	CV 0,078 ***
VKO	CV 0,053 ***			SKK 0,034 **	SKK -0,022 *
RAF 1 Ktorý z uvedených výrokov najlepšie charakterizuje príjmovú situáciu vašej domácnosti?	SKK 0,059 ***			SKK 0,087 ***	SKK 0,027 *
RA 1 Ako by ste charakterizovali rodinný život Vašich rodičov?	SKK -0,062 ***			CV 0,041 ***	
D5. V súčasnosti ste (zamestnanie) :	CV 0,128 ***	CV 0,169 ***		CV 0,167 ***	CV 0,088 ***
D6. Aký je Váš rodinný stav?	CV 0,136 ***	CV 0,114 ***		SKK -0,123 ***	
D4. Najvyššie ukončené vzdelanie	CV 0,109 ***	SKK 0,108 ***		SKK -0,044 ***	SKK -0,038 ***
D1. Pohlavie	PHI 0,105 ***	PHI 0,062 *		PHI -0,103 ***	
D7. Ste nábožensky veriaci?	SKK -0,200 ***				

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie
PHI – koeficient asociácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.1. :

- ✓ **NPL1 :**
  - **S vekom lineárne klesá vedomosť o NPL. Kým vo vekovej kategórii 15 - 24 ročných o NPL vie v 29,9 % respondentov, v kategórií 55 – 64 ročných je to už len 10,9 %.**
  - Najvyššiu vedomosť o NPL majú v kraji PO (26, 6 %)**,** najmenšiu v BA kraji (12, 9 %), vedomosti stúpajú s miernym geografickým gradientom smerom zo západu na východ
  - Najvyššiu vedomosť o NPL majú v obciach od 20 000–100 000(25%) najnižšiu v obciach do 5000 obyvateľov (19,9%)
  - So zhoršujúcou sa rodinnou situáciou klesá vedomosť o NPL, od najlepšej finančnej situácie (vedomosť o NPL má 24,8% respondentov) po najhoršiu finančnú situáciu (11,08%)
  - **So zhoršujúcim sa vzťahom medzi rodičmi stúpa i vedomosť o NPL. Kým u rodičov, ktorí majú harmonický vzťah vie o NPL 20,5 % respondentov, u rozvedených to vie už 26 % dotazovaných**
  - Najvyššiu vedomosť o NPL majú slobodní (28, 8 %)**,** najmenšiu ovdovení (11,8 %)
  - Najvyšší podiel tých, čo majú vedomosť o NPL bol medzi VŠ (28,9 %), najmenší medzi SOŠ bez maturity (15,3 %)
  - Muži majú väčšiu vedomosť(26,2 %) o NPL než ženy (17,5 %). U muža existuje 1,67 krát väčšia šanca mať vedomosť o NPL oproti ženám
  - Veriaci majú menšiu vedomosť o NPL (20,3%) než neveriaci (25,7 %). U veriacich sa znižuje šanca mať vedomosť o NPL 0,753 krát oproti neveriacim

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

- ✓ **NPL2 :**
  - Najvyššie užitie NPL bolo v kraji BB (8,9%), najmenšie v ZA a TN (0 %)
  - Najvyššie užitie NPL z pohľadu profesie bolo u "iný robotník" (8,3%), najmenšie u podnikateľa, roľníka a inej možnosti (materská...) (0 %)
  - Najviac užili NPL rozvedení (7,6%), najmenej ovdovení (0 %)
  - **Užitie NPL klesalo lineárne so vzdelaním, najvyššie bolo medzi respondentmi so ZŠ (5,3 %), najnižšie medzi VŠ (0,6 %)**
  - Muži viac užívajú NPL(3,1 %) než ženy (1,2 %). U muža existuje 2,63 krát väčšia šanca zobrať NPL oproti ženám

- ✓ **L1 :**
  - **S vekom lineárne rastie užívanie liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (raz, alebo viackrát). Od 3,0 % v najmladšej kategórii po 14,2 % v najstaršej kategórii**
  - PO, KE a BB kraje boli s najväčším podiel tých, ktorí užili lieky na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (11,4 % – 9,5 %), najmenej v ZA (6,6 %)
  - S rastúcou veľkostnou kategóriou obcí lineárne rástol podiel respondentov, ktorí užili lieky na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (od 7,6 % do 9,6 %)
  - **So zhoršujúcou sa príjmovou situáciou domácnosti respondentov rástla konzumácia liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (od 5,7 % do 16,4 %)**
  - Najväčšiu konzumáciu liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov sme zaznamenali v skupine respondentov kde rodičia žili, alebo žijú v nesúlade (12,4 %)
  - Dôchodcovia boli s najväčším podiel tých, ktorí užili lieky na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (17,6 %), najmenej študenti (1,4 %)
  - Slobodní boli s najmenším podielom tých, ktorí užili lieky na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov (4,3 %), naopka najviac ich užívali ovdovení (21,8 %)
  - Konzumácia liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov sa znižuje so zvyšujúcim sa vzdelaním (z 9,5 % na 6,6 %)
  - **Ženy sú väčšími konzumentmi liekov ako muži. Konzumáciu liekov na ukľudnenie za posledných 12 mesiacov sme zaznamenali u žien v 9,9 % oproti mužom v 4,5 %. Tiež to znamená, že šanca, že ženy siahnu po tomto lieku je 2,3 väčšia oproti mužov**

- **L8 :**
  - **S vekom lineárne rastie užitie liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (raz, alebo viackrát). Minimálne raz užilo od 3,9 % v najmladšej kategórii po 5,9 % v najstaršej kategórii**
  - V PO a KE kraji bol najväčší podiel tých, ktorí užili lieky na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (8,7 % – 6,5 %), najmenej v BA a TT (2 % a 1,7 %)
  - S rastúcou veľkostnou kategóriou obcí lineárne klesal podiel respondentov, ktorí užili lieky na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (od 7,3 % po 4,3 %)
  - **So zhoršujúcou sa príjmovou situáciou domácnosti respondentov rástla konzumácia liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (od 4,3 % do 12,0 %)**
  - **Nezamestnaní predstavovali najväčší podiel tých, ktorí užili lieky na báze opiátov za posledných 12 mesiacov (8,8 %), najmenej tieto lieky užívali zamestnanci v štátnom sektore (3,2 %)**
  - Konzumácia liekov na báze opiátov za posledných 12 mesiacov sa znižuje so zvyšujúcim sa vzdelaním (z 7,4 % na 4,1 %)

Rešovský, J.(2017) Hĺbková analýza premenných a vzťahov v zisteniach populačného prieskumu Národného monitorovacieho centra pre drogy (ďalej len "NMCD") GPS 2015 podľa požiadaviek NMCD na okruh analýz a na špecifiká výstupu.

Najväčší vplyv na užívanie NPL má zamestnanie (analýza pomocou klasifikačných stromov). Z toho najväčší podiel užívajúcich NPL je medzi nezamestnaným a iným robotníkom (7,5%), pričom v tejto podskupine je možné vybadať najväčší podiel v BB kraji (23,5 %) a v rámci tohto kraja najvyšší podiel v obciach do 5000 obyvateľov (až 60 %). V iných krajoch má väčší vplyv nažívanie rodičov, než veľkosť obce. Pokiaľ sa ešte vrátime k zamestnaniu, ako k najdôležitejšiemu vplyvu na užívanie NPL, tak druhý najväčší podiel nájdeme v skupine medzi kvalifikovanými robotníkmi a študentmi, ktoré sa delia do podskupín podľa veku, kde jedna podskupina je tvorená vekovou kategóriou 15 – 24, 35 – 54 a druhá skupinou vekovou kategóriou 25 – 34 a 55 – 64 ročných, pričom v tejto skupine je najväčší podiel užívajúcich NPL v BB kraji

3.2. Analýza vzťahov medzi uvedenými (vysvetľujúcimi a vysvetľovanými) premennými v časti 1.2.

Analýza poskytuje prehľad väzieb medzi ústrednými premennými v moduloch TABAK, ALKOHOL, LIEKY a INÉ PSYCHOAKTÍVNE LÁTKY a premennými charakterizujúcimi správanie respondentov k NPL.

Tabuľka.č.2 Popis závislostí NPL od uvedených ústredných premenných v moduloch

Pozn. : vlastné spracovanie
**** signifikantnosť na hladine významnosti 0,001*
*** signifikantnosť na hladine významnosti 0,01*
** signifikantnosť na hladine významnosti 0,05*
CV - Cramerovo V
SKK – Spearmanov koeficient poradovej korelácie
PHI – koeficient asociácie

Popis vzťahov uvedených v tabuľke č.2. :

- ✓ **NPL1 :**

Vysvetľujúce premenné (nezávislé) premenné	**(vysvetľovaná premenná, závislá) *typ a veľkosť korelačného koeficientu***			
	NPL1	**NPL2**	**NPL3**	**NPL8-6**
T1. Fajčili ste niekedy cigarety, cigary alebo fajku?	CV 0,098 ***	CV 0,443 ***		
Fagerströmov test závislosti na nikotíne FD1	SKK -0,05 ***			
A1. Pili ste niekedy alkohol a kedy to bolo?	SKK 0,071 ***	CV 0,134 ***		
A3. Ako často pijete nejaký alkoholický nápoj?	SKK 0,079 ***	CV 0,099 *		
A12. Ako často vypijete 5 alebo viac pohárov alkoholického nápoja pri jednej príležitosti?	CV 0,121 ***	SKK 0,148 *		
L 1. Užili ste v priebehu posledných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie ,alebo nespavosť (hypnotiká)?		PHI 0,237 ***	PHI 0,546 ***	PHI 0,437 ***
L8. Užili ste v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov /opioidov (užívajú sa najmä proti bolesti)?	PHI 0,061 ***	PHI 0,245 ***	PHI 0,546 ***	PHI 0,437 ***

- Najvyššiu vedomosť o NPL majú fajčiari, ktorí fajčili v priebehu posledných 12 mesiacov (35,1 %), najmenšiu respondenti, čo nefajčili nikdy (18,2 %)

- **S narastajúcou závislosťou na nikotíne rastie i vedomosť o NPL.** Respondenti so žiadnou, alebo veľmi malou závislosťou mali nižšie poznatky o NPL (21.5 %) oproti respondentom silne a veľmi silne závislých na nikotíne (32,4 %)
- S klesajúcou periódou pitia klesá i vedomosť o NPL. Respondenti, ktorí požili alkohol za posledných 30 dní vedeli o NPL v 22,2 %, naproti respondentom , ktorí nikdy nepili a ktorí vedeli o NPL v 13,2 %
- So znižujúcou sa frekvenciou pitia sa znižuje i vedomosť o NPL. Respondenti, ktorí požívajú alkohol aspoň 2-3 krát za týždeň dní vedeli o NPL v 25,7 %, naproti respondentom , ktorí nikdy nepijú a ktorí vedeli o NPL v 14,8 %
- **Z pohľadu nárazového užívania alkoholu (A12) majú najvyššiu vedomosť o NPL respondenti, ktoré takto pijú 1 krát mesačne (29,3 %), resp. 1krát týždenne (28,8 %), naopak najmenšiu respondenti, čo takto nepijú nikdy (16,7 %)**
- Z respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov vie o NPL 33,1 %. Tí respondenti, ktorí opioidy neužili vedia o NPL v 21,3 %. I tento rozdiel bol signifikantný (na hladine významnosti 0,000). **U respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov existuje 1,83 krát väčšia šanca mať vedomosť o NPL oproti respondentom, ktorí tieto lieky nezobrali**

✓ **NPL2 :**

- Najvyššie užitie NPL priznali respondenti, ktorí fajčili v priebehu posledných 12 mesiacov (40 %)**,** najmenšie respondenti, čo nefajčili nikdy (0 %)
- Najvyššie užitie NPL uviedli respondenti, ktorí užili alkohol v priebehu posledných 12 mesiacov (6,2 %)**,** žiadne respondenti, čo nepili vôbec (0 %)
- Respondenti, ktorí požili alkohol s frekvenciou 1 krát za týždeň užili NPL v 5,1 %, najmenej respondenti , ktorí pijú s frekvenciou 1 krát za mesiac, alebo menej často ako raz za mesiac (0,9 %)
- Z pohľadu nárazového užívania alkoholu (A12) lineárne klesá miera respondentov, ktorí užili NPL. Respondenti, ktorí takto pijú každý, alebo takmer každý deň užili NPL v 7,1 % oproti 0,5 % respondentom, ktorí užili NPL, ale nárazovo nepijú nikdy
- Z respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť užilo NPL 14,7 %. Tí respondenti, ktorí neužili lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť užili NPL v 1,3 %. Tento rozdiel bol signifikantný (na hladine významnosti 0,000). U respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť existuje až 12,82 krát väčšia šanca užiť NPL oproti respondentom, ktorí tieto lieky nezobrali
- Z respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov užilo NPL 15,6 %. Tí respondenti, ktorí neužili lieky na báze opiátov užili NPL v 1,3 %. Tento rozdiel bol na signifikantný (na hladine významnosti 0,000). U respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov existuje až 13,74 krát väčšia šanca užiť NPL oproti respondentom, ktorí tieto lieky nevzali

✓ **NPL3 :**

- Z respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť užilo NPL v priebehu posledného roku 89,5 %. Tí respondenti, ktorí neužili lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť užili NPL v priebehu posledného roku v 36,8 %. Tento rozdiel bol na signifikantný (na hladine významnosti 0,000). U respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť existuje až 14,57 krát väčšia šanca užiť NPL v priebehu posledného roku oproti respondentom, ktorí tieto lieky nezobrali
- Z respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov užilo NPL v priebehu posledného roku 89,5 %. Tí respondenti, ktorí

neužili lieky na báze opiátov užili NPL v priebehu posledného roku v 36,8 %. Tento rozdiel bol na signifikantný (na hladine významnosti 0,000). U respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov existuje taktiež až 14,57 krát väčšia šanca užiť NPL v priebehu posledného roku oproti respondentom, ktorí tieto lieky nezobrali

Pomocou klasifikačných stromov sme zistili, že najväčší vplyv na užívanie NPL má premenná T1. Až 36,8 % tých, ktorí fajčili v priebehu posledných 12 mesiacov užili NPL (Tí, ktorí nefajčili neužili ani NPL, z tých, ktorí fajčili denne, v posledných 30 dňoch, alebo niekedy dávnejšie ako pred rokom užilo dohromady NPL 1,8 %), z nich najväčší podiel tvoria tí, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov (81,6 %).

- ✓ **NPL8-6 :**
  - **Z respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť malo vidiny po užití NPL 73,7 %. Tí respondenti, ktorí neužili lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť malo vidiny po užití NPL 30,0 %. Tento rozdiel bol na signifikantný (na hladine významnosti 0,000). U respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na ukľudnenie, alebo nespavosť existuje až 14,57 krát väčšia šanca mať vidiny po užití NPL oproti respondentom, ktorí tieto lieky nezobrali**
  - **Z respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov malo vidiny po užití NPL 73,7 %. Tí respondenti, ktorí neužili lieky na báze opiátov nemalo vidiny po užití NPL 30,0 %. Tento rozdiel bol na signifikantný (na hladine významnosti 0,000). U respondentov, ktorí užili aspoň raz v priebehu ostatných 12 mesiacov nejaké lieky na báze opiátov existuje až 14,57 krát väčšia šanca mať vidiny po užití NPL oproti respondentom, ktorí tieto lieky na báze opiátov nezobrali.**

Ďalšie zistenia pre NPL8-6 :

- **Z respondentov, ktorí užili pervitín (koeficient PHI = 0,493, hladina významnosti 0,007) malo vidiny po užití NPL 64,7 %. Tí respondenti, ktorí neužili pervitín malo vidiny po užití NPL 15,4 %. Tento rozdiel bol na signifikantný (na hladine významnosti 0,003). U respondentov, ktorí užili pervitín existuje až 10 krát väčšia šanca mať vidiny po užití NPL oproti respondentom, ktorí pervitín neužili**
- **Z respondentov, ktorí užili iné opiáty (koeficient PHI = 0,422, hladina významnosti 0,046) malo vidiny po užití NPL 70 %. Tí respondenti, ktorí neužili iné opiáty malo vidiny po užití NPL 26,3 %. Tento rozdiel bol na signifikantný (na hladine významnosti 0,024). U respondentov, ktorí užili iné opiáty existuje až 6,53 krát väčšia šanca mať vidiny po užití NPL oproti respondentom, ktorí iné opiáty neužili.**
- Z respondentov, ktorí užili **syntetické kanabinoidy** (koeficient PHI = 0,523, hladina významnosti 0,004) malo vidiny po užití NPL 80 %. Tí respondenti, ktorí neužili syntetické kanabinoidy malo vidiny po užití NPL 25 %. Tento rozdiel bol signifikantný (na hladine významnosti 0,003). **U respondentov, ktorí užili syntetické kanabinoidy existuje až 12 krát väčšia šanca mať vidiny po užití NPL oproti respondentom, ktorí syntetické kanabinoidy neužili**